

Nõo Realgümnaasium

Kristofer-Jaago Kivari

11.b klass

LASKESPORDI POPULAARSUS EESTI NOORTE SEAS

Uurimistöö

Juhendajad Karl Kontor, Svetlana Keisk

Nõo 2020

SISUKORD

SISUKORD	2
SISSEJUHATUS	3
1. LASKESPORT.....	4
1.1.1 Laskespordi organisatsioonid	4
1.1.2 Rahvusvahelise Laskespordi Föderatsiooni alad	5
1.1.3 Teised laskmisega seotud spordialad, mis on esindatud olümpiamängudel.....	8
1.2 Laskespordi ajalugu	10
1.2.1 Laskespordi areng maailmas	10
1.2.2 Laskespordi areng Eestis	11
1.3 Laskespordi tänapäev.....	14
2. LASKESPORDI POPULAARSUS NOORTE SEAS	15
3. UURIMUS LASKESPORDI POPULAARSUSEST NOORTE HULGAS	21
3.1 Laskespordiga mittetegelevate vastajate küsimustike analüüs	21
3.2 Küsimustik noortele, kes tegelevad laskespordiga	34
KOKKUVÕTE	48
SUMMARY	50
KASUTATUD MATERJALID.....	51
LISAD	

Lisa 1. Küsimustik noortele, kes laskespordiga ei tegele

Lisa 2. Küsimustik noortele, kes tegelevad laskespordiga

SISSEJUHATUS

Alati kui inimesed puutuvad kokku relvadega eriti tulirelvadega, siis tekitab see neis palju vastakaid tundeid ning vaidlusi. See võimendub eriti siis, kui relvade valdajad ning kasutajad on noored, alaealised. Kas on üldse mõislik sportimiseks kasutada relvi ning kas see pole siiski ohtlik, küsitakse tihti. Ometi on meil väga palju spordialasid, mis on seotud relvadega: laskmine, jahilaskmine, moodne viievõistlus, laskesuusatamine jms, mida harrastavad ka noored. Kuna autor on ka ise laskesportlane, siis ajendas töö teemat valima huvi teada saada, kuidas Eesti noored laskesporti suhtuvad.

Uurimistöö üheks eesmärgiks on välja selgitada kuivõrd populaarne on laskesport. Töö teiseks eesmärgiks on uurida just noorte suhtumist laskesporti ja selle alusel teha ettepanekuid laskespordi atraktiivsemaks muutmiseks. Lisaks püstitab uurimistöö autor oma kogemusele toetudes hüpoteesi, et laskesport ei ole noorte seas populaarne.

Uurimistöö eesmärkidest lähtuvalt seati neli uurimisküsimust:

1. Mis on laskespordi populaarsuse põhjused?
2. Kuidas suurendada noorte huvi tegeleda laskespordiga?
3. Kas laskespordi seos tulirelvadega muudab selle spordiala ebaatraktiivseks?
4. Kas seos relvadega võib olla põhjus, miks see spordiala noortele ei sobi?

Töös on analüüsitud Eesti noorte erinevate spordialadega tegelemise statistikat, neid omavahel võrreldes. Samuti viidi läbi küsitlused noorte seas sõltuvalt sellest, kas küsitletav tegeleb laskespordiga või ei, et teada saada, milline on nende suhtumine laskeporti ning selle harrastamisele.

Töö on jaotatud kolmeks peatükiks. Esimeses peatükis tutvustatakse laskespordi arengut Eestis, antakse ülevaade selle ajaloost, tänapäevast ning tulevikuväljavaadetest. Teises peatükis keskendutakse statistiliste andmete analüüsile ning võrdlemisele, et teada saada kui populaarne on laskesport noorte hulgas. Kolmandas peatükis analüüsitakse uurimuse küsitluse vastuseid, mis on koostatud teada saamaks noorte suhtumist laskesporti ning kogemust selle spordialaga kokku puutudes ning saadud vastuseid analüüsides anda soovitusi, kuidas populaarsust suurendada.

Peamiste allikmaterjalidena kasutati statistilisi andmeid Eesti Spordiregistri kodulehelt, raamatutest Jaan Valdre kirjutatud "Eesti laskesport Argentiina karika valguses" ja D. Kiljako koostatud „Laskmine. Minevikust tänapäevani“, lisaks erinevaid interaktiivseid materjale.

1. LASKESPORT

Laskesport on spordiala, mis seisneb täpsuslaskmises märklehe pihta kas siis vintsoonelistest käsituli- või õhkrelvadest. Relvadeks on erineva kaliibriga püssid ja püstolid. (MTÜ Entsüklopeedia, 2006) Sportlased lasevad märgi või märklehe pihta, mis võib olla paigalseisev, liikuv või isegi lendav sõltuvalt konkreetsest spordialast. Laskespordi alad erinevad üksteisest märklaua kauguse, võistlemise ajalise limiidi ja relva liigi tõttu. Samuti võivad laskespordi alad olla nii meeskondlikud kui ka individuaalsed. Laskespordi alasid harrastatakse nende mürarikkuse ja ohtlikkuse tõttu, enamasti püsivates lasketiirus, mis võib olla kas sisetiir või välistiir.

1.1.1 Laskespordi organisatsioonid

Laskespordialasid on väga palju ning need on koondunud erinevatesse organisatsioonidesse, mis omakorda on pidevas muutumises. Kuna sellel spordialal on väga palju erinevaid distsipline, millest paljud on küll ajaloolised, siis nii nagu teisedki spordialad, siis ka laskmine uueneb, mis omakorda toob kaasa üha uusi alamdistsipliine ning organisatsioone. Hetkel on maailmas seitse ülemaailmset laskespordiorganisatsiooni, millest ISSF on kõige vanem ja ainuke, mis kuulub Rahvusvahelise Olümpiakomitee (ROK) liikmeskonda ja on seeläbi ka olümpiamängudel esindatud. (Mark & Talu, 2006)

MLAIC (*Muzzle Loaders Associations International Committee*) on Ameerikas 1930-ndatel loodud organisatsioon, mis levis Euroopasse. Relvaklassidel on ajaloolised nimetused. Võistlused toimuvad mõne ajaloolise hoone läheduses, võistlejad on vanaaegsetes kostüümides ning ka kasutatavad relvaklassid on ajaloolised (Mark & Talu, 2006)

IMSSU (*International Metallic Silhouette Shooting Union*) on organisatsioon, mis sai alguse 20. sajandil Mehhikos ja kus esialgselt kasutati küll elusloomi, kuid mis peagi asendati loomade metallsiluettidega. Relvadeks on reeglina suurekaliibrilised ja tugevajõulised tehaserelvad. (Mark & Talu, 2006)

IBS (*International Benchrest Shooters*) on organisatsioon, mille eesmärgiks on püüelda äärmise täpsuse poole. Laskmine toimub lauale asetatud toelt ja optilise sihikuga, mis on isegi kuni kolmekümnekuuekordse suurendusega. Eesmärk on tulistada viis lasku läbi ühe ja sama kuuliaugu. Tulemusi mõõdetakse 1/100 mm. (Mark & Talu, 2006)

IPSC (*International Practical Shooting Confederation*) hakkas USAs arenema 1950. aastail. "Practical erineb olulisel määral kõigist teistest laskespordialadest – lisaks lasketäpsusele peab laskuri poolt kasutatav relv olema tugevajõuline ning laskur peab suutma seda kiiresti ja efektiivselt käsitseda. Neile kolmele komponendile – Jõud, Täpsus ja Kiirus (ladina keeles Diligentia, Vis, Celeritas) lisandub veel relva kasutamise taktikaline külg – laskur peab oskama relva käsitseda väga erinevates situatsioonides mis imiteerivad tegelikus elus ette tulla võivaid olukordi. Practicalvõistlus koosnebki selliste "olukordade" – Laskeharjutuste kogumist. Nende lahendamiseks antakse laskuritele vabad käed, kohustuslik on vaid laskeharjutuse üldistest kavast kinnipidamine." (Eesti Practical-Laskmise Ühing, 2021) Eestis on seda laskmisala harrastatud juba kümmekond aastat ning huviliste arv üha tõuseb. (Mark & Talu, 2006)

FITASC (*Fédération Internationale de Tir aux Armes Sportives de Chasse*) kujutab endast ka Eestiski populaarsust kogunud spordiala, mis on mitmekülgne ning emotsionaalsele võistlemine olukordades, mis matkivad tegelikke jahisituatsioone. Laskemärgid ilmuvad maastikul, erinevates põõsastes või metsas, ning tulistatakse madalaid või kõrgeid märke, mis lendavad erinevas suunas ja erineva nurga all. (Mark & Talu, 2006)

Lisaks eelnimetatutele on soomlased loonud SRA, mis oma olemuselt on reservväelastele kohandatud spordiala. Võistlused toimuvad järgmistes relva klassides: karabiin, pumppüss ja püstol, harva ka täpsuspüssi laskmises. SRA-s kasutatakse armeerelvi ning kantakse armeeriitust. (Reservväelaste Laskespordiliit, 2021)

1.1.2 Rahvusvahelise Laskespordi Föderatsiooni alad

Selles uurimustöös peatükis käsitletakse lähemalt laskespordi alasid, mis on koondunud Rahvusvahelise Laskespordi Föderatsiooni (ISSF) alla. ISSF-i liikmeks on ka Eesti Laskurliit. Võistlusprogrammi järgi toimuvad püssialadel võistlused kolmel erineval distant sil. (ISSF, 2020)

Kõigepealt 50 meetrit lamades laskmine ja on 50 meetrit standard on alad, kus esimeses lastakse lamades asendist kokku 60 lasku ja teises lastakse kolmes erinevas asendist: põlvelt, lamades ja püsti, igas asendis 40 lasku, naised 20 lasku. Asendite järjestust ei tohi laskur ise muuta. Laskmiseks kasutatakse väikesekaliibrilist sporditulirelva. Kõigepealt antakse võistlejatele 15 minutit ettevalmistusaega, mille jooksul saab laskur seada paika nii enda asendi kui ka püssi ning proovilaskude arv ei ole piiratud. Seejärel antakse start võistluslaskudeks. 50 meetrit lamades laskmisel on võistlejal aega oma soorituse tegemiseks 60 minutit

(elektroonilise märklaua puhul 50 minutit), 50 meetrit standard laskmise korral aga 2 tundi ja 45 minutit, kuna laske on rohkem ja asendite vahepeal saab laskja teha proovilasud, et püss uue asendi järgi ära seadistada. Mõlemal alal peetakse eraldi arvestust meestele ja naistele. 50 meetri standard laskmine kuulub ka suveolümpiamängude koosseisu. (ISSF, 2020)

300 meetrit lamades laskmine on ala, mis sarnaneb küll 50 meetrit lamades laskmisega, aga 300 meetrit lamades laskmise puhul kasutatakse täiskaliibrilist spordituli relva ning võistluskaskude sooritamiseks paberist märklehe korral on aega 1 tund ja 15 minutit ning elektroonilise märklehe korral 1 tund. 300 meetrit lamades laskmise populaarsus on juba mitu aastakümnet langenud, kuna sellega tegelemine on väga kallis ning selleks vajalikud lasketiirud vajavad väga suurt maa-ala, mistõttu neid Eestis praktiliselt polegi. 300 meetri standard laskmine sarnaneb samuti 50 meetrit standard laskmisele, selle erinevusega, et 300 meetri laskmises kasutatakse täiskaliibrilist spordituli relva ning võistluskaskude sooritamiseks on aega kas 3 tundi 30 minutit või 3 tundi jällegi sõltuvalt märklehe liigist. (ISSF, 2020)

300 meetrit standartpüss ja 300 meetrit kolmelt positsioonilt aladel lastakse täiskaliibrilisest sporttuli relvast lamades-, põlvelt- ja püstasendis. Mõlemad on omavahel väga sarnased, nad erinevad ainult laskude arvu poolest ning ka relvadele seatud piirangute poolest.

Õhupüssist laskmine toimub 10 m distant sil siselasketiirus püstasendist. Meestele on võistluskavas 60 lasku ning naistele 40 lasku. Laskmiseks kasutatakse 4,5 mm kaliibriga õhupüssi, mille maksimaalne kaal võib olla 5,5 kg. Võistlustel antakse nii nagu teistegi alade puhul laskuritele 15 minutit ettevalmistusaega, mille jooksul peavad nad seadistama oma laskmisasendi, püssi kui ka laskmisvarustuse. Võistluskaskude sooritamiseks paberist märklehele on aega 1 tund ja 30 minutit ning elektroonilisele märklehele 1 tund ja 15 minutit. Ka see ala kuulub suveolümpiamängude koosseisu. (ISSF, 2020)

Vabapüstol kujutab endast laskespordiala, kus lastakse sportpüstoliga 50 meetri kaugusel asuvasse märklehte. Püstolit võib lasta ainult ühe käega ning see ei tohi puutuda laskuri muud kehaosa. Lisaks tuleb püstolit laadida pärast iga lasku. Laskude sooritamiseks on laskuril aega 2 tundi ning ta peab selle aja jooksul sooritama 60 lasku. (ISSF, 2020)

Olümpiakiirlaskmine on ISSF ala, kus tuleb piiratud aja jooksul lasta 25 meetri kaugusel asuvasse viidete märklehte, igasse lehte üks lask. Laskuril on kahe esimese viielasulise seeria sooritamiseks aega 8 sekundit, järgmise kahe seeria jaoks 6 sekundit ning viimase kahe seeria jaoks 4 sekundit ning niimoodi toimub see 2 korda, kokku 60 lasku. Selle algusest annab teada kas märklehe laskuri poole pööramine või roheline tuli. (ISSF, 2020)

25m Center-Fire püstol on ISSF ala, kus lastakse Center-Fire tüüpi padruneid kasutavate püstolite või revolvriga. Padruni kaliiber võib jääda vahemiku 7.62 mm-9.65 mm. Laskude

sooritamise jaguneb 2 ossa, igas osas lastakse 30 lasku. Kõigepealt toimub täpsuseetapp, kus tuleb laskuril lasta 5 lasku 5-minutilise perioodi jooksul, seejärel tuleb kiiretule etapp, kus iga lasu jaoks on aega 3 sekundit ning selle aja jooksul peab laskur tõstma laualt käe ning sooritama lasu. Sellel alal saavad võistelda ainult mehed. (ISSF, 2020).

Sportpüstol on aga ala, milles laskmine toimub 22-kaliibrilist sportpüstolit ja sellel alal saavad osaleda nii naised kui mehed.

Õhupüstol on ala, kus lastakse 10 meetri pealt õhupüstoliga märklehte. Püstolit võib lasta ainult ühe käega ning püstolit tuleb laadida pärast iga lasku. Laskude sooritamiseks on aega 75 minutit ning selle aja jooksul tuleb sooritada 60 lasku. Sellel alal saavad võistelda nii mehed kui ka naised. (ISSF, 2020)

Liikuva märgi aladest on rahvusvaheliste võistluste programmis laskmine väikekalibriilisest püssist: 50 m distantil "Jooksev metssiga" ja õhupüssist 10 m distantil. Mõlemas distsipliinis on kaks ala: 30 lasku aeglaselt liikuvale märgile ning 30 lasku kiirelt liikuvale märgile, kokku 60 lasku ning lisaks veel segajooksud 40 lasuga. Need võistlusalad kuuluvad nii maailma- kui ka Euroopa meistrivõistluste programmi. Liikuva märgi laskmine on tehniliselt keeruline ala, kus on koos palju erinevaid soorituselemente, mille teostamine lühikese aja jooksul nõuab laskurilt väga head koordineerimist (Mark & Talu, 2006)

Jahilaskmise ISSF-i aladeks suurvõistlustel on kaevikrada (*trap*), paarislasud kaevikrajal (*double trap*) ja kaarrada (*skeet*). Need alad on teineteisest erinevad nii lasketehnika kui ka kasutatavad relvad ja padrunite poolest, mis on täidetud haavlitega ning peavad vastama täpselt etteantud reeglitele. (Mark & Talu, 2006)

Kaevikraja korral võtavad kõik laskegrupi liikmed kohad sisse väljaku viiel laskekohal, vastavalt tulemuste kaardil olevale järjekorrale. Kuues laskur peab võtma koha sisse selleks märgitud alal laskekoha nr 1 taga, olles valmis sealt liikuma laskekohale nr 1 kohe, kui esimene laskur on sooritanud oma lasu korrapärasele märgile ja selle lasu tulemus on teada. Kui kõik ettevalmistavad tegevused on tehtud annab kohtunik käskluse "Start". Kui võistleja on valmis laskmiseks, paneb ta püssi palge ja hüüab selgelt ja valjult käskluse või annab mõne muu signaali, mille peale märk väljub. Igale märgile võib lasta kaks lasku, aga finaalseeria laskmisel ja kõigi ümberlaskmiste puhul võib relva laadida vaid ühe padruniga. Kui laskur on sooritanud lasu kohalt nr 1 korrapärasele märgile, peab ta liikuma laskekohale nr 2 ja kõik grupi ülejäänud laskurid liiguvad oma laskekohtadelt rotatsiooni korras vasakult paremale järgmisele laskekohale edasi. Nii tuleb jätkata, kuni kõik laskurid on sooritanud lasud kõigile 25 märgile. (Mark & Talu, 2006)

Kaarraja korral kogunevad grupi liikmed ohutult laskekoha nr 1 kõrvale ja on valmis laskmiseks. Esimene laskur liigub laskekohale nr 1, laeb relva ainult ühe padruniga, võtab sisse laskeasendi ning hüüab selgelt ja valjult käskluse või annab mõne muu signaali, misjärel väljub korrapärane märk kõrgest majast ebamäärase aja jooksul ja juhuslikul momendil nullist kuni kõige rohkem kolme sekundini. Kui lasu tulemus on teada, jääb esimene laskur laskekohale, laeb relva kahe padruniga, võtab uuesti sisse asendi ning küsib paarismärke ning sooritab jälle oma võistluslasud. Kui laskude tulemused on teada, lahkub esimene laskur laskekohalt ja teine laskur asub tema kohale ning sooritab sama tegevuse. Järgmisena teeb seda kolmas laskur jne, kuni kõik grupi liikmed on sooritanud oma lasud laskekohalt nr 1. Seejärel liigub laskur nr 1 laskekohale nr 2 ja sooritab uuesti ettenähtud arvu laske ning nii kõik grupi liikmed. Selline rotatsioon peab jätkuma seni, kuni kõigilt ettenähtud laskekohtadelt on sooritanud oma lasud kõik grupi liikmed. (Mark & Talu, 2006)

Nii kaevikraja kui ka kaarraja korral on olemas reeglid, mida teha siis, kui märgi lennujoon on ebakorrapärane või kui võistleja soovib märgist keelduda.

1.1.3 Teised laskmisega seotud spordialad, mis on esindatud olümpiamängudel

Lisaks puhastele laskespordi distsipliinidele, millest eelnevalt sai räägitud, on erinevaid spordialasid, mille koosseisu kuulub laskmine. Olümpiamängudel on kavas neist laskesuusatamine ja moodne viievõistlus.

Laskesuusatamine on välja kasvanud suuskadel jahipidamisest, mis oli populaarne Skandinaaviamaades. Selle ala esimesteks harrastajateks võib siiski pidada sõdureid ja piirivalvureid, kellel patrullis suusatades tuli suuskadel liikuda ja mõnikord ka relvast lasta. Võistkonda, kes pidid suusatama ühises rühmas ja ka lõpetama koos, kuulusid algselt ohvitser, allohvitser ning kaks sõdurit. Seda nimetati patrullsuusatamiseks, milles olid edukad soomlased, šveitslased, prantslased ja rootslased. (Postimees, 2006)

Laskesuusatamises võistlevad sportlased suusarajal ning peatuvad kaheks või neljaks laskmisseeriaks tiirudes. Laskmine toimub kas püsti või lamades asendis. Kogu suusadistantsi kannavad sportlased oma relva kaasas. See on väikesekaliibriline vintpüss, mis on neil suusatamise ajal rihmadega seljas. Kui sportlane tiirus, kus ta peab tabama viit märki, eksib, läbib ta ka karistuseks etteantud trahviringi (tavaliselt 250 m) või lisatakse tema suusasõiduajale karistuseks juurde üks minut. 1978. aastast alates kasutatakse ilma suurendavate optilise sihikuta relvi, mille kaliiber ei tohi ületada 5,6 mm. Samuti vähendati laskekaugus sihtmärgini

150 meetrilt 50 meetrini. Lamades laskmise korral kasutatakse 45 mm läbimõõduga ja püstasendis 115 mm läbimõõduga märke.

Meeste distantsideks laskesuusatamises on 10 km sprint, 12,5 km jälitussõit, 20 km tavadistants ja 15 km ühisstart. Naistel on vastavalt 7,5 km sprint, 10 km jälitussõit, 15 km tavadistants ja 12,5 km ühisstart. Samuti toimuvad ka teatevõistlused, mille pikkus on 4x7,5 km ning iga võistleja laseb tiirus kaks seeriat, ühe lamades ja teise püsti asendis. Alates 2005. aastast on uudse alana kasutusel ka segateatesõit, kus osaleb kaks naist ja kaks meest ning hiljuti lisati veel paarissprindi võistlus.

Laskesuusatamine kuulus algselt ehk aastast 1958. Rahvusvahelise Moodsa Viievõistluse Liitu (*Union Internationale de Pentathlon Moderne* – UIPM) kuid aastal 1994. moodustati oma rahvusvaheline alaliit (*International Biathlon Union* – IBU).

Laskesuusatamise esimesed maailmameistrivõistlused toimusid 1958, kuid naised võistlesid MM-võistlustel esimest korda alles 1984. aastal. 1960 aastal võeti ala ka olümpiamängude kavas.

Eestlased tegid oma esimese laskesuusatamises olümpiadebüüdi 1992 Albertville'is, kus aga kahjuks ei startinud Eesti läbi aegade parim laskesuusataja seitsmekordne maailmameister Kaija Parve, olles selleks ajaks tippspordist juba loobunud (Postimees, 2006).

Teiseks laskmisega seotud olümpiaalaks on moodne viievõistlus, mis koosneb vehklemisest, vabas stiilis ujumisest distantsil 200 m, ratsutamisest 12 takistusega parkuuril pikkusega on 400 - 450 m, jookstust ning laskmisest. Alates 2008 on seda ala muudetud ning jooks ja laskmine on kokku kombineeritud üheks alaks. Alustatakse jooksuga lasketiiru, lastakse kasutades õhu- või laserpüstolist. Laskekauguseks on 10 m ning märklaudu on viis. Tiirust lahkub võistleja viie märklaua tabamisel ning laskude arv ei ole piiratud või siis, kui on möödunud 50 sekundi. Seejärel läbitakse joostes 800 m ja sisenetakse uuesti lasketiiru. Selliselt lastakse ja joostakse neli korda - kokku 3200 m. Distantsi läbimine ette antud ajaga 13minutit ja 20 sekundit annab 500 punkti. Seda korrigeeritakse vastavalt võistleja individuaalsele tulemusele vastavalt +/- 1 punkt või sekund. Võistluse võitjaks viievõistluses on esimene finišeerija. (Eesti Moodsa Viievõistluse Liit, 2021)

Moodsa viievõistluse rajajaks võib pidada prantsuse pedagoogi ja ajaloolast, kaasaegsete olümpiamängude algatajat, parun Pierre de Coubertani. Ta soovis ellu kutsuda uue kompleksspordiala, mis ühendaks mitut kaasajal harrastatavat ala. Sellest tulenes ka antud spordiala nimetus. Suurimat poolehoidu näitasid uue spordiala vastu Rootsi ohvitserid ja Rootsist levis see ala ka teistesse riikidesse. 1912 aasta Stockholmi olümpiamängudel oli esimest korda kavas ka viievõistlus ja 1948 Londonis olümpiamängude ajal asutati

Rahvusvaheline Moodsa Viievõistluse Liit (UIPM). Aasta hiljem korraldati juba Rootsis esimesed MM-võistlused. (Eesti Moodsa Viievõistluse Liit, 2021)

1.2 Laskespordi ajalugu

1.2.1 Laskespordi areng maailmas

Varasemad teada olevad võistlused toimusid 1472. aastal Zürichis. Seal oli märgi, mida sportlased pidid tabama läbimõõduks 2,5 küünart, mis on umbes 113 cm ning tabada tuli seda 230 sammu kauguselt ehk umbkaudu 170 m maa pealt. Esimene rahvuslik laskurite ühing moodustati 1824. aastal ja selleks oli Aaraus Šveitsi Laskurite Liit. (Aava, 1972) 1907. aastal asutati Zürichis Rahvusvaheline Laskmisliit (*L'Union Internationale des Fédérations et Associations nationaux de Tir* (UIT), tänapäeval *International Shooting Sport Federation* (ISSF), mille peakorter asub Münchenis (ISSF, 2020).

Olümpiamängudel on laskesport alates 1896 aastast. Esimestest üheksast nüüdisaegsete olümpiamängude kava sisaldas erinevaid spordialasid ning neist oli Ateenas 1896 aastal kõige rohkem sportlasi osalemas just nimelt laskmises. Kavas oli 5 erinevat laskespordi ala: vabapüss 200 m, vabapüss 300 m, duell-laskmine püstolist, vabapüstol ja automaatpüstol ehk revolver. Võistlustel osales 39 laskurit seitsmest erinevast riigist. (Aava, 1972) Kuidas lasketiir ning võistlus sellel ajal välja nägid on võimalik näha erinevatelt fotojäädvustustelt. (vt *Foto 1*)

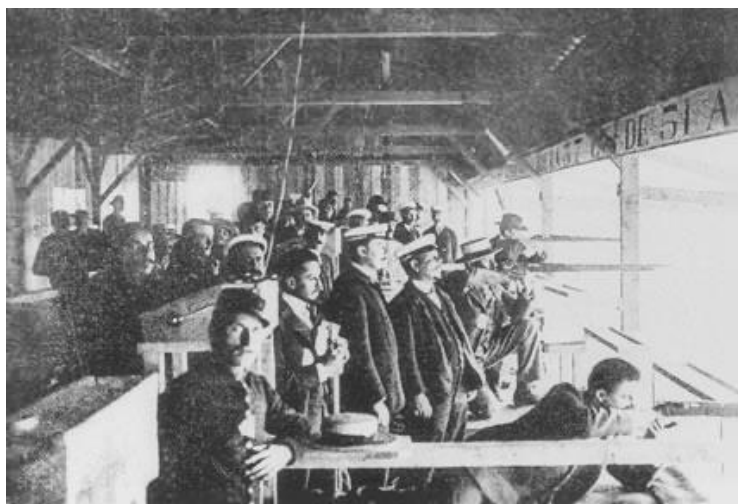

Foto 1. Laskevõistlus 1900. aasta olümpiamängudel¹;

¹ https://et.wikipedia.org/wiki/Laskesport#/media/Fail:Shooting_1900.jpg

Esimest korda toimusid MM-võistlused Lyonis aastal 1897. Võisteldi laskmises vabapüssist ning alaks oli 300 meetrit lamades, põlvelt ja püsti. Kuus aastat hiljem, aastal 1903. autasustas Argentina kindral Pablo Riccheri selle harjutuse võitnud meeskonda rändava auhinnaga- Argentina karika- Copa Argentinaga, mis oli valmistatud 28 kilogrammist hõbedast. Karikas valmistati vanu hõbemünte kokku sulatades. Karikal on kujutatud okkalist karuohakaõit, mida hoiab käes võidujumalanna Nike. Karika on endale võitnud kaheksa erineva riigi sportlased, kellest kõige enam on see õnnestunud šveitslastel, lausa 20 korda. (Valdre, 2006)

Naiste MM toimus esmakordselt aastal 1958 Moskvast. Olümpial aga hakkasid naised meestest eraldi võistlema alles aastal 1968, kuni selle ajani võisteldi ühises arvestuses. (Aava, 1972)

1.2.2 Laskespordi areng Eestis

Eesti Vabariigi loomise järel aastal 1928 algas töö iseseisvuse kindlustamiseks, mistõttu loodi nii kaitseväge kui ka kaitseliit. Esimesed teated laskevõistluste kohta Eestis võib leida kahekümnendatest aastatest. Organiseeritud laskesport Eestis sai alguse 1926. aastal, kui Eesti Kaitseliidu päevade programmi võeti laskevõistlused. Samal aastal rajati Tondile sõjakooli lasketiir ja kaitseliidu algatusel ehitati kokku umbes 600 erinevat lasketiiru. 1930. aastal valmis Tallinnas, Mustamäe üks parematest lasketiirudest põhjamaades ning aasta hiljem 1931. asutati ka Eesti Laskurliit. Olulise daatumina võib märkida 15. juulist, kui laskurite liit võeti UIT liikmeks ning seetõttu sai Eesti ametliku kutse Lvovi, MM-võistlustel osalemiseks. Seal võitis Johannes Siir vabapüssi lamades harjutuses Eestile esimese medali, milleks oli pronks medal. (Mark & Talu, 2006)

1935. aastaks oli igas Eesti vallas ja suuremas külas 300 m sõjapüssi lasketiir ja aastatel 1935-1939 võitsid Eesti laskurid nii individuaalselt kui ka meeskondlikult mitmeid maailmameistritiitleid ning püstitati palju uusi maailmarekordeid. MM-võistlustel 1935. aastal Roomas võitsid Eesti laskurid kokku juba üheksa medalit, millest oli 4 kulda, neli hõbedat ja üks pronks ning lisaks püstitati ka kaks maailmarekordit. Vabapüssi standard laskmises teenisid Copa Argentina rändkarika küll Soome sportlased, kuid Eesti meeskond võitis hõbemedalid ja seda koosseisus: Jaak Kärner, Ernst Rull, Endel Rikand, August Liivik ja Elmar Kivistik. Lisaks võitsid veel Gustav Lokotar ning Johannes Vilbergind ividualselt medalid. (Mark & Talu, 2006)

1937. ja 1939. aastatel võitsid eestlased Argentiina karika, mida anti välja vabapüssi meeskonnaharjutuse võitjale. See õnnestus laskurite vabapüssi meeskonnal aastal 1937, kui toimusid maailmameistrivõistlused Helsingis, millest on ka fotoülesvõte (vt. *Foto 2*) ja kaks aastat hiljem 1939. aastal Luzernis, kus mõlemal korral teeniti võit uute maailmarekorditega. Sellega oli Eesti sel hetkel mitteametlikult maailma parim laskespordi maa ning loomulikult oli laskmine ka Eesti edukaim spordiala, kui 1930. aastate lõpus kuulusid eestlased vaieldamatult maailma laskespordi absoluutsesse tippu. (Valdre, 2006)

Foto 2. Elmar Kivistik ja Gustav Lokotar võidetud Argentiina karikaga (Kultuur ja Elu, 2002)

Nõukogude okupatsiooni esimestel aastatel hävitati enamus eesti laskurite paremikust. Lisaks likvideeriti 1940-ndal aastal ka Eesti Laskurliit. Nõukogude Liidu poolt okupeeritud Eestis puudus laskuritel võimalus oma lipu all rahvusvahelistel võistlustel osalemiseks. Suurvõistlustele pääsemiseks oli vaja jõuda NSV Liidu võistkonda. Nõukogude Liidu võistlustel saavutasid küll sõjajärgsetel aastatel häid tulemusi eestlased Enn Meriväli, Heinrich Tomberg, Eduard Vahur, Elmar Priiko jt. Üksikud laskurid pääsesid ka NSV Liidu koondise koosseisus rahvusvahelistele suurvõistlustele, kus olid ka edukad. Enn Rusi tuli 1958. aastal Moskvast NSVL koodises maailmameistriks lamadeslaskmises (30+30 lasku 50 ja 100 meetril), Valentina Makarova (Tšerkassova) võitis erinevaid medaleid erinevatelt suurvõistlustelt, Matti Jõgi kuulus NSV Liidu koondisse ja tuli kolmel korral maailmameistriks liikuva märgi harjutuses. Liivi Erm võitis kaks hõbemedalit 1976. aasta Euroopa meistrivõistlustel ning valiti spordiaasta parimaks naissportlaseks Eestis. (Mark & Talu, 2006)

Uuesti algas laskespordis tõus 1970. aastatel, kui Elvasse rajati uus laskespordibaas, millest kujunes Nõukogude Liidu laskekoondise põhiline treeningkeskus ning seeläbi koos maailma paremate laskuritega harjutades tõusis ka eesti sportlaste tase. Paljud tulid maailmameistrivõistlustel auhinnalistele kohtadele nii NL meeskonnas kui ka naiskonnas, lisaks saavutati poodiumi kohti ka Euroopa meistrivõistlustelt. Eesti Laskespordiföderatsioon tunnistati aastatel 1981-1984 vabariigi parimaks alaliiduks. (*Elva Laskespordiklubi, 2021*) Inna Rose võitis 1982. aastal Caracases toimunud MM-võistlustel kaks kuldmedalit ning ühe hõbe- ja ühe pronksmedali. (*Mark & Talu, 2006*)

Eesti omariikliku laskespordi alguseks võib lugeda 1990-ndal aastal Eesti Laskurliidu tegevuse taastamist. 16. jaanuaril 1991 sai Eesti Laskurliidust Eesti Spordi Keskliidu liige ning 1992. aastal võeti ta ka uuesti Rahvusvahelise Laskespordiföderatsiooni (UIT) ja Euroopa Laskespordikongföderatsiooni (ESC) liikmeks. Eesti laskurid on sellest ajast alates saavutanud mitmeid tiitli ja märkimisväärseid tiitlivõistluste medaleid. (*Mark & Talu, 2006*)

1992. aastal jõudis I. Rose esimese Eesti naislaskurina olümpiamängudele. Mõju aga hakkasid kahjuks avaldama riigi turumajandusele üleminekuga kaasnevad tegurid ning spordiala arendamiseks raha nappis, mistõttu lõpetas tegevuse mitu lasketiiru. Relvad vananesid ning uusi relvi ega varustust osta ei suudetud. (*Mark & Talu, 2006*) Medaleid küll võideti veel mitu aastat järjest just sõjaväelaste CISM (*The Worldwide International Military Sport Organization*) MM-ilt, aga kuna laskurite treeningumaht vähenes ja väärtustati pigem õppimist ning head töökohta, siis toimus üleminek poolprofessionaalselt ettevalmistuselt amatöörilusele, mis omakorda ei jätnud mõju avaldamata ka tulemustele, mis langesid kuni aastani 1996, kui Andrei Inešin saavutas Atlanta olümpiamängudel kaarrajal võisteldes seitsmenda koha. (*Mark & Talu, 2006*)

1998. aastal võitis üle pika aja tiitlivõistluste medali Dmitri Sadejev saavutades Barcelona MM-il juunioride spordipüstolist laskmises teise koha. Samal aastal võitis ka Andrei Inešin maailmakarika kaarrajalaskmises. Järgnevatel aastatel kuni aastani 2003. võitsid Eesti juuniorid püstolialadel veel viiel korral EM- ning MM-võistluste medaleid. (*Eesti Laskurliit, 2020*)

2010. aastal toimusid laskespordi maailmameistrivõistlused Münchenis, kus püssinaiskond koosseisus L. Kortšagina, K. Kotkas, A. Voronova saavutasid 60 lamades lasu harjutuses 4. koha. 2013. aastal sai P. Olesk Euroopa meistrivõistlustelt kolm medalit võites juunioride standardpüstoli harjutuse ja pronksi olümpiakiirlaskmise harjutuses. Lisaks saavutati Koos A. Mürgi ja M. Kasemetsaga hõbemedal standardpüstoli võistkondlikus arvestuses. Peale selle saadi veel kaks medalit Euroopa Meistrivõistlustelt, kus A. Voronova võitis naiste 300 m

standardharjutuse 3×20 lasku maailmarekordilise tulemusega 586 silma. Aasta hiljem sai A. Voronova MM-l pronksmedali 300 m harjutuses ning Eesti naiskond 300 m harjutuses 3×20 lasku, samuti pronksmedali. (Eesti Laskurliit, 2020)

2017. aastal võitis Peeter Olesk hõbemedali kiirlaskmise harjutuses ja täiskaliibrilise püstoli harjutuses ning Eesti püssinaiskond sai võistkondliku pronksmedali 300 m harjutuses 60 lasku lamades ja kaks aastat hiljem korraldas Eesti Laskurliit Euroopa Karikavõistluste etapi Männikul, kus saavutas esikoha Peeter Olesk (Eesti Laskurliit, 2020).

1.3 Laskespordi tänapäev

Tänapäeval tegeleb laskespordiga 2727 harrastajat, kellest 244 tegeleb jahilaskmisega, 86 jahipraktilise laskmisega ning kõige rohkem harrastajaid klassikaliste laskmisaladega ning neid on 2497. Noori, kes tegelevad laskespordiga on 490. Laskesuusatamisega tegeleb 285 harrastajat, kellest noori on 179. Moodses viievõistluses on 51 harrastajat, kellest noorsportlasi on 25. (Eesti spordiregister, 2021)

2013. aastast alates on laskesportlased Eestis peale piisavalt pikka pausi aega hakanud taas medaleid võitma ning loodetakse Eesti laskespordi uut tõusu. Eesti Laskurliit on püstitanud ambitsioonika eesmärgi tuua Argentiina Karikas Eestisse tagasi. Selle nimel teevad tööd nii noorte treenerid kui sportlased. Kaitseliit panustab relvade ja varustuse hankimisse, lasketiirude omanikud üritavad rajatise kaasajastada. Laskurliit korraldab Euroopa meistrivõistlusi, mistõttu on tipplaskuritele loodud head võimalused end rahvusvahelises konkurentsiproovile panna. (Elva Laskespordiklubi, 2021)

Elva Laskespordiklubi sportlased püstitasid eesmärgi, et vähemalt üks neist pääseb 2024. aasta Pariisi olümpiamängudele. Sportlaste ettevalmistuseks ja sihtide saavutamiseks algatati projekt "Pariis 2024 - Elva laskesportlased olümpiamängudele" (Elva Laskespordiklubi, 2021).

Lisaks Eesti laskurite on ka Laskurliit väga edukas olnud. Korraldades mitmeid erinevaid rahvusvahelisi võistlusi ning koolitusi. 2019. aastal andis Euroopa Laskekonföderatsioon Eesti Laskurliidule õiguse korraldada 2023. aastal Euroopa õhkrelvade meistrivõistlused. (Eesti Laskurliit, 2020)

Laskesport näib Eestis olevat hetkel tõusuteel, on palju lootusandvaid sportlasi ning noorsportlasi, kes tulevikus tiitlivõistlustelt kõrgeid kohti võivad teenida. Kui kõik eesmärgid või ka mõned neist saavutatakse, on see kindlasti oluline tõuge ala populaarsuse tõstmiseks ning miks ka mitte Argentiina Karika taas võitmiseni.

2. LASKESPORDI POPULAARSUS NOORTE SEAS

Ühe võimalusena välja selgitada, kas ja mil määral on laskesport noorte hulgas populaarne, on seda ala võrrelda teiste Eestis harrastatavate spordialadega. Lisaks on võimalik jälgida ala arengut ka spordiala enda statistikat ajalisel perspektiivis võrreldes. Selleks analüüsib autor Eesti spordiregistri kodulehel (Eesti spordiregister, 2021) avaldatud statistikat ning võrdleb saadud tulemusi. Analüüsimisesks on saadud andmed programmi MS Excel abil sorteeritud ning seejärel on autori poolt koostatud vajalikud võrdlustabelid ning graafikud, mis on siia töösse lisatud.

Eesti spordiregistris esitatud andmete põhjal on aastal 2021 Eestis kokku 2514 spordiklubi ja 454 spordikooli, kus harrastab sporti kokku 194 007 inimest, kellest täiskasvanuid on 84 851 ja noori on 109 156. Võrdluseks aastal 2010 harrastas sporti 129 839, kellest 60 898 olid täiskasvanud ning 68 941 olid noored.

Erinevaid spordialasid, millega Eestis klubi või spordikooli tasemel tegeletakse on 91, koos alamdistsipliinidega oli neid aastal 2010 148 ning aastaks 2021 on erinevate spordialade distsipliinide arv tõusnud kokku 159-ni.

Kõige populaasemad spordialad hetkel, millega inimesed Eestis tegelevad on võimlemine, millega tegeleb 15,39% kõigist harrastajatest. Sellele järgnevad kulturism ja fitness 11,69%, jalgpall 10,95% ning ujumine 8,23%. Laskmine on 1,4% neljateistkümnendal kohal ja laskesuusatamine 0,15% 60. kohal. Aastal 2010 oli see järjestus aga järgmine: võimlemine 11,52%, jalgpall 10,54%, kulturism ja fitness 9,95%, korvpall 6,78% ja ujumine 6,53% laskesport oli samal aastal 0,87% 28. kohal ja laskesuusatamine 0,14% 58. kohal (vt Tabel 1).

Andmetest on näha, et laskespordiga tegelejate hulk on kasvanud küll 2,4 korda võrreldes aastaga 2010 (vt Joonis 1) ja see tähendab, et juurdekasv laskespordis on olnud 1615 inimese võrra. Kui seda võrrelda esiviisikus olevate spordialadega, siis näiteks ujumisega tegeleb 7493 inimest rohkem kui aastal 2010 ning võimlemisega isegi 14 894 inimest rohkem (vt Tabel 1). Seega võib järeldada, et kuigi harrastajate juurdekasv viimase kümne aasta jooksul on protsentuaalselt suur olnud, siis sellist populaarsust nagu kõige enam levinud spordialadel laskesport ei saavuta. Suurim juurdekasv on tulnud just meessoost harrastajate lisandumise tõttu viimasel kahel aastal (vt Joonis 1).

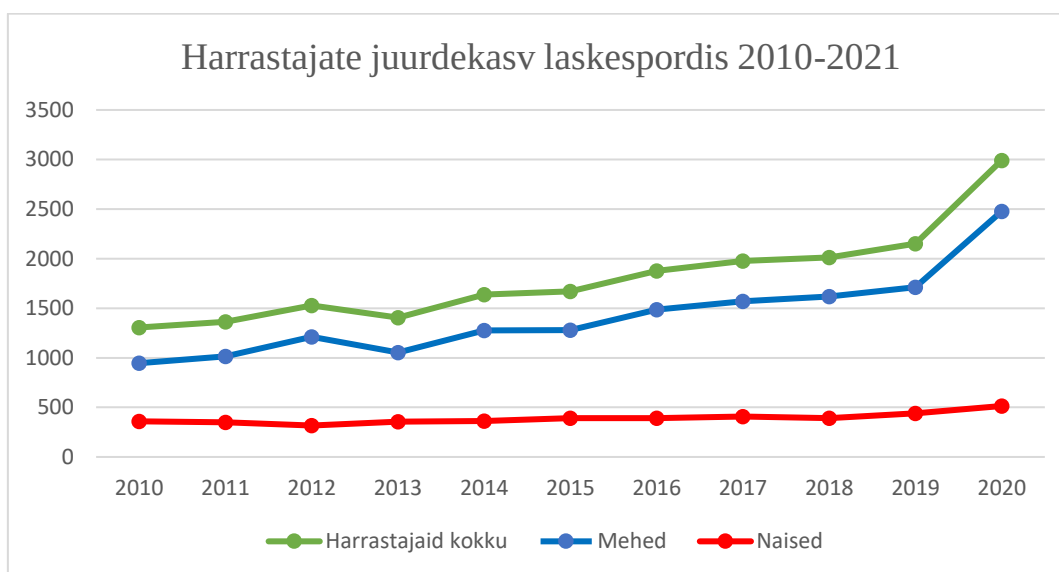
Tabel 1. Erinevate spordialadega tegelevate harrastajate statistika aastal 2010 ja 2021

2010

HARRASTAJAD					
Spordiala	Kokku	Mehed	Naised	Protsent	KOHT
Võimlemine	14 957	1 837	13 120	11,52%	I
Jalgpall	13 691	12 478	1 213	10,54%	II
Kulturism ja fitness	12 924	5 902	7 022	9,95%	III
Korvpall	8 803	7 265	1 538	6,78%	IV
Ujumine	8 481	4 283	4 198	6,53%	V
...					
Laskesport	1 125	825	300	0,87%	28.
...					
Laskesuusatamine	181	121	60	0,14%	58.
KOKKU:	129 839	78 909	50 930		78

2021

HARRASTAJAD					
Spordiala	Kokku	Mehed	Naised	Protsent	KOHT
Võimlemine	29 851	6 601	23 250	15,39%	I
Kulturism ja fitness	22 686	13 924	8 762	11,69%	II
Jalgpall	21 241	18 462	2 779	10,95%	III
Ujumine	15 974	9 078	6 896	8,23%	IV
Korvpall	8 929	7 072	1 857	4,60%	V
...					
Laskesport	2 740	2 311	429	1,41%	14.
...					
Laskesuusatamine	285	195	90	0,15%	60.
KOKKU:	194 007	112 807	81 200		91

Joonis 1. Harrastajate juurdekasv laskespordis aastatel 2010-2021

Kui võrrelda erinevate spordialadega tegelejate hulka noorte seas, on andmed järgmised: kõige rohkem noori tegeleb aastal 2021 jalgpalliga 16,05%, millele järgnevad ujumine 12,92%, võimlemine 9,08%, kergejõustik ning korvpall mõlemad 6,39%. Laskmine on 0,45% 35. kohal ning laskesuusatamine 0,16% 47. kohal. Kümme aastat varem oli see järjestus: jalgpall 14,38%, võimlemine 10,45%, korvpall 8,66%, ujumine 7,71% ja kergejõustik 7%. Laskesport oli 0,7% 29. kohal ja laskesuusatamine 0,2% 47. kohal (vt Tabel 2).

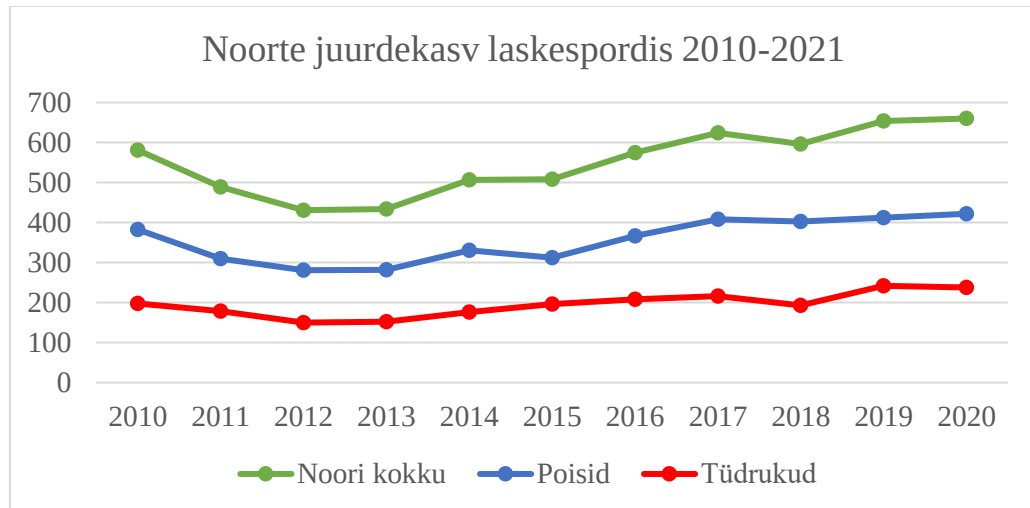
Tabel 2. Erinevate spordialadega tegelevate noorte harrastajate statistika aastal 2010 ja 2021

2010

NOORED					
Spordiala	Kokku	Poisse	Tüdrukuid	Protsent	KOHT
Jalgpall	9 916	9 023	893	14,38%	I
Võimlemine	7 203	882	6 321	10,45%	II
Korvpall	5 972	4 690	1 282	8,66%	III
Ujumine	5 315	2 916	2 399	7,71%	IV
Kergejõustik	4 749	2 458	2 291	6,89%	V
...					
Laskesport	460	307	153	0,67%	29.
...					
Laskesuusatamine	121	76	45	0,18%	47.
KOKKU:	68 941	43 019	25 922		78
2021					
NOORED					
Spordiala	Kokku	Poisse	Tüdrukuid	Protsent	KOHT
Jalgpall	17 521	15 304	2 217	16,05%	I
Ujumine	14 104	8 141	5 963	12,92%	II
Võimlemine	9 912	1 928	7 984	9,08%	III
Kergejõustik	6 980	3 359	3 621	6,39%	IV
Korvpall	6 970	5 398	1 572	6,39%	V
...					
Laskesport	496	315	181	0,45%	35
...					
Laskesuusatamine	179	119	60	0,16%	47
KOKKU:	109 156	65 148	44 008		91

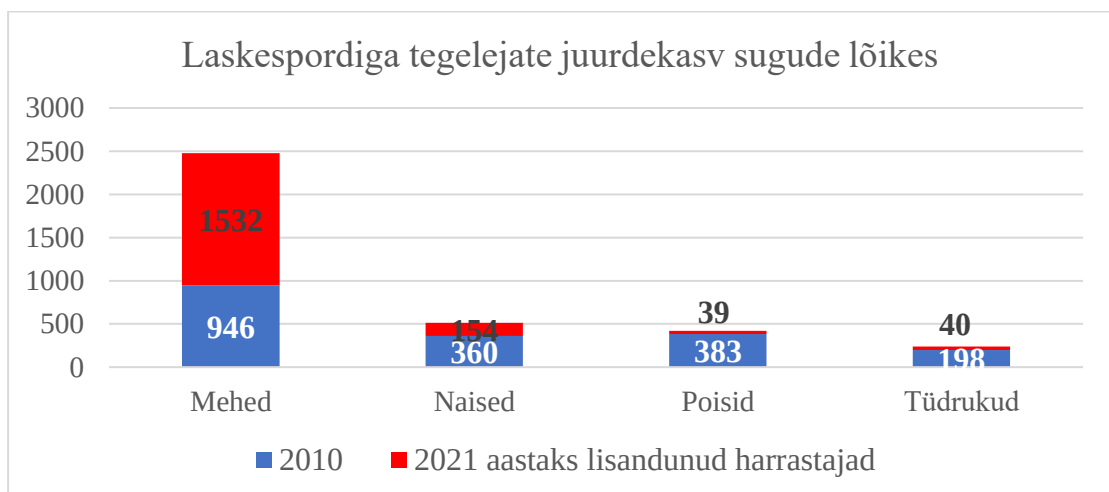
Kui harrastajate hulgas üldiselt kokku on kümne aasta jooksul olnud laskespordiga tegelejate hulga kasv märkimisväärne, siis noorte hulgas see kasv nii suur pole olnud (vt Joonis 2). Noori on spordialaga tegelejate hulka juurde tulnud 36 ehk 1,1 korda, samas kui jalgpallis on see kasvanud 7 605 noore ja ujumises lausa 8 789 noore võrra. Samas on oluline märkida, et võttes arvesse kui palju on erinevaid spordialasid nende kümne aastaga lisandunud, pole

nendega tegelejate arv tulnud siiski laskespordiga tegelevate noorte arvelt. Laskesuusatamises on noorte harrastajate hulk kasvanud 121 sportlaselt 179 sportlasele, mis on isegi suurem kui teistes laskespordi distsipliinides.

Joonis 2. Noorte harrastajate juurdekasv laskespordis aastatel 2010-2021

Kui täiskasvanutest harrastajate kasv on laskespordis viimase kahe aasta jooksul tulnud just meessoost harrastajate arvelt, siis noorte seas on spordialaga tegelejaid lisandunud poiste ja tüdrukute hulgas võrdselt (vt Joonis 3).

Joonis 3. Laskespordiga tegelejate juurdekasv sugude lõikes

Täiskasvanute hulgas võib võrdlusena välja tuua, et kõige populaarsemad spordialad on võimlemine, kulturism, jalgpall, golf ning üllatuslikult viiendal kohal on juba laskmine. 2010

aastal oli laskesport täiskasvanute hulgas 19. kohal. Seega on harrastajate hulk täiskasvanute seas kasvanud 665-lt 2244 inimeseni, mis näitab kümne aasta jooksul harrastajate hulga kasvu 3,4 korda. Kui naiste hulgas on alaga tegelejate hulk kasvanud 1,7 korda, siis meeste hulgas on kasv olnud lausa 3,9 korda (vt Tabel 3).

Tabel 3. Erinevate spordialadega tegelevate täiskasvanute harrastajate statistika aastal 2010 ja 2021

2010

TÄISKASVANUD					
Spordiala	Kokku	Mehed	Naised	Protsent	KOHT
Kulturism ja fitness	17 612	5 155	6 281	28,92%	I
Võimlemine	14 090	955	6 799	23,14%	II
Jalgpall	9 912	3 455	320	16,28%	III
Ujumine	6 982	1 367	1 799	11,47%	IV
Võrkpall	6 970	1 912	1 093	11,45%	V
...					
Laskesport	665	518	147	1,09%	19.
...					
Laskesuusatamine	60	45	15	0,10%	53.
KOKKU:	60 898	35 890	25 008		78

2021

TÄISKASVANUD					
Spordiala	Kokku	Mehed	Naised	Protsent	KOHT
Võimlemine	19 939	4 673	15 266	23,50%	I
Kulturism ja fitness	19 742	12 084	7 658	23,27%	II
Jalgpall	3 720	3 158	562	4,38%	III
Golf	3 165	2 100	1 065	3,73%	IV
Laskesport	2 244	1 996	248	2,64%	V
...					
Laskesport	2 244	1 996	248	2,64%	V
...					
Laskesuusatamine	106	76	30	0,12%	65.
KOKKU:	84 851	47 659	37 192		91

Kokkuvõtvalt võib järeldada, et kuigi autor eeldas, et laskesport ei ole noorte seas populaarne, siis tegelikult on selle spordialaga tegelejad noorte harrastajate statistikas 91 spordialast 35. kohal, kus koha mõttes on toimunud langus (aastal 2010 oli edetabeli kohaks 29), siis harrastajate hulk on kasvanud nii poiste kui tüdrukute hulgas. See juurdekasv ei ole olnud nii suur, kui paljudel teistel spordialadel, aga positiivne on kindlasti see, et suure hulga atraktiivsete spordidistsipliinide lisandumisega ei ole laskespordiga tegelejate hulk noorte seas

vähenenud. Ka laskesuusatamise vastu pole noored huvi kaotanud ning harrastajate hulk on kasvanud lausa 48% ehk 58 uue harrastaja võrra, mis võttes arvesse selle spordiala spetsiifikat ning sõltuvust aastaegadest on märkimisväärne.

3. UURIMUS LASKESPORDI POPULAARSUSEST NOORTE HULGAS

Selles peatükis analüüsib autor läbiviidud küsitluse põhjal kas ja kuidas hindavad noored ise laskespordi populaarsust ning kas üldse ja kui jah, siis millised on laskespordi ebapopulaarsuse põhjused. Selleks küsitles autor kahte sihtgruppi eraldi, kelleks on noored laskesportlased ning noored, kes laskespordiga ei tegele ning ka küsimustikud olid koostatud sihtgruppidele erinevates variantides, milles osa küsimusi kattus. Arvestades, et laskespordiga tegelevaid noori on kordades vähem kui noori kokku, siis oli autori jaoks oluline teada ka saada selle spordialaga tegelejate seisukoht, mis ühtse küsimustiku puhul oleks arvatavasti hajunud.

Uurimustöö küsitlus viidi läbi noorte hulgas 11. veebruarist 2021 kuni 31. märts 2021. Küsitlus edastati 117 nii eesti- kui venekeelsele gümnaasiumile ning põhikoolile. Küsitlused loodi Google Vormid keskkonnas ning edastati sihtgrupile interaktiivselt hüperlingiga. Andmeid analüüsiti programmiga MS Excel. Kokku laekus 854 vastust, millest 792 vastajat laskespordiga ei tegele ning 62 neist tegeleb.

Küsimustik noortele, kes laskespordiga ei tegele (vt *Lisa 1*) koosnes 18 küsimusest, millest kohustuslikke küsimusi oli 14 ja vabatahtlikke küsimusi oli 4 ja teine küsimustik noortele laskesportlastele (vt *Lisa 2*) koosnes 16 küsimusest, millest kohustuslikke küsimusi oli 13 ning vabatahtlikke 3. Vastaja valis ise, kumba küsimustikku ta täidab.

Küsimustega uuriti noorte seost ja kogemusi laskespordiga, nende teadmisi selle spordiala kohta ning ka soovi ja huvi sellega tegeleda. Küsimustikud olid koostatud nii eesti kui vene keeles, kuna noorte laskesportlaste seas on palju vene emakeelt kõnelevaid noori.

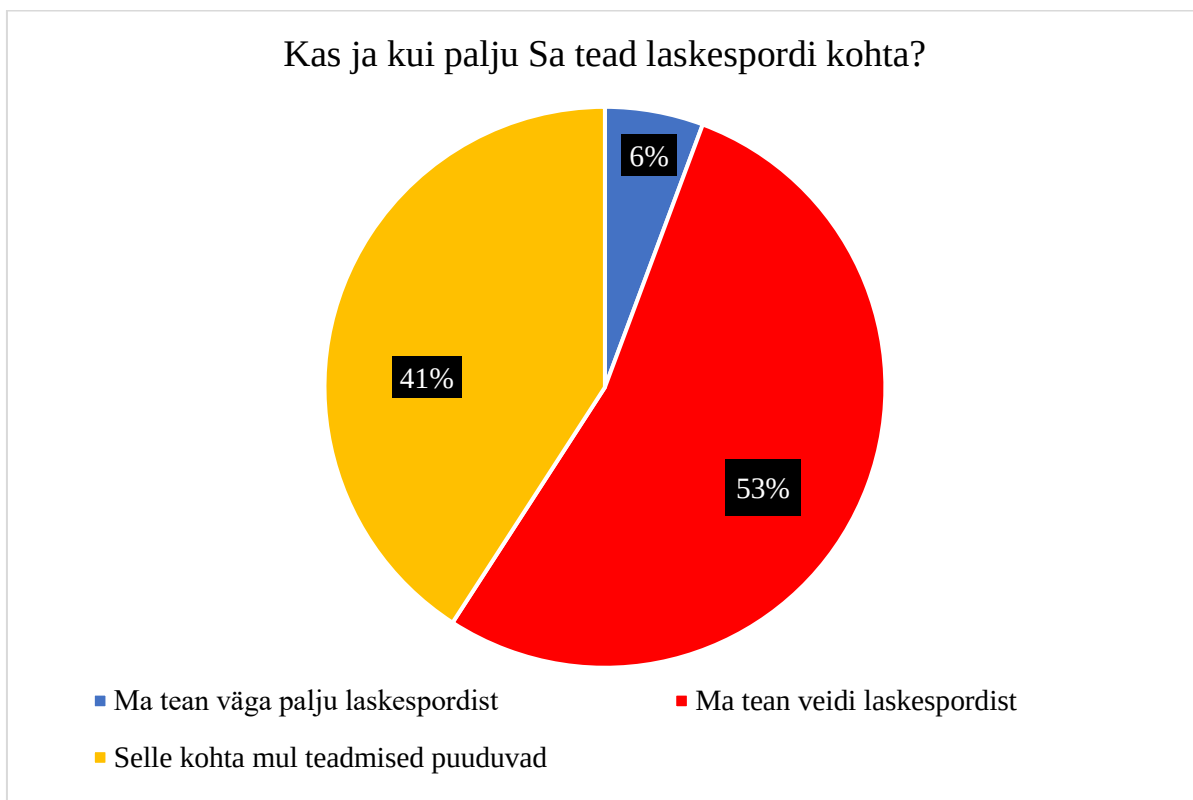
Vastanud laskesportlastest oli 35 noort ehk 56% naised ning 27 ehk 44% vastanudest olid mehed. Siin kohal võiks arvata, et laskespordiga tegeleb ehk rohkem tüdrukuid, kuid vaadates eelmises peatükis analüüsitud andmeid, siis nii see siiski ei ole ning poiste osakaal on pea poole suurem noorte laskesportlaste seas. Seega võib antud uurimusle toetudes järeldada, et tüdrukud aktiivsemad küsitlustele vastajad.

3.1 Laskespordiga mittetegelevate vastajate küsimustike analüüs

Laskespordiga mitte tegelejate hulgas oli 792 vastanust 269 (34%) olid mehed ning 524 (66%) naised, millest võib järeldada, et küsimustikule vastajatest on naised oluliselt aktiivsemad. Selles valimis autor eraldi ei analüüsinud erinevate emakeelega vastanute seisukohti. Samas vastanutest 459 (58%) noort nentis, et nad on spordist huvitatud ning 334

(42%) arvas, et sport neid pigem ei huvita, millest tulenevalt võib öelda, et valimis on enamus vastajatest spordist huvitatud ning seetõttu võib eeldada, et kui vastati negatiivselt, on see otseselt seotud laskespordiga, mitte huvipuudusega spordi vastu üldiselt.

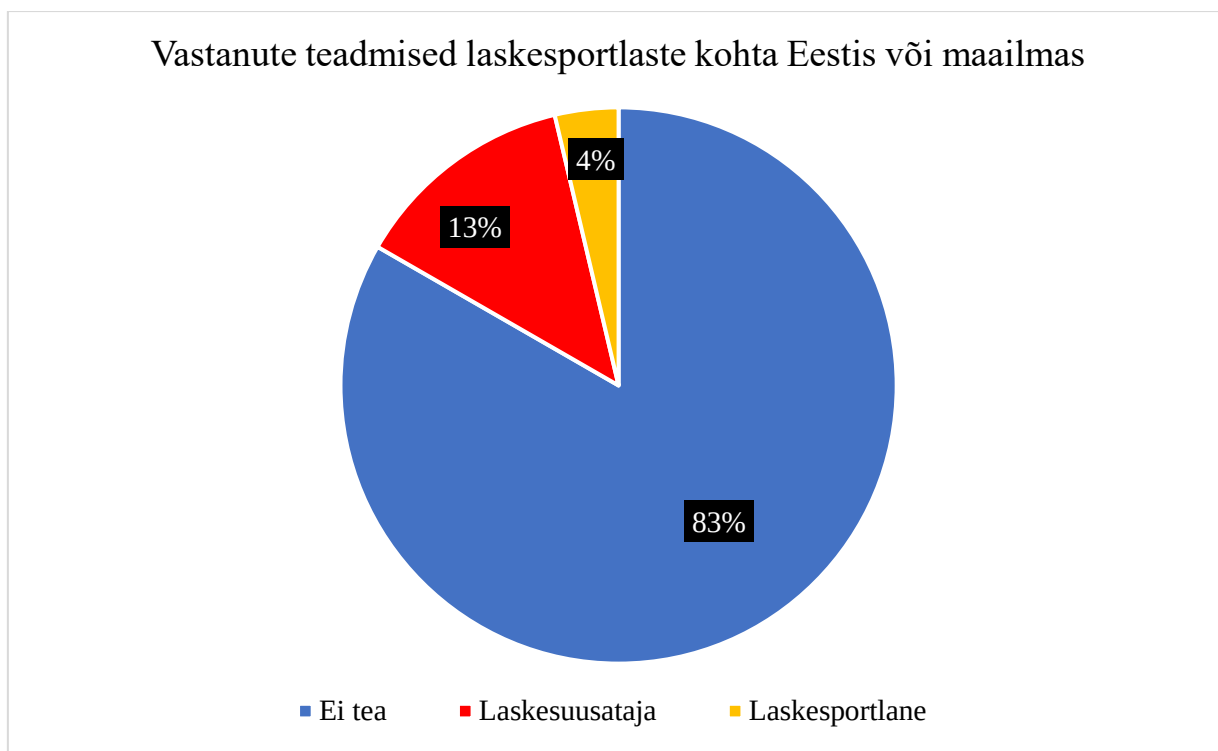
Kolmanda küsimusega uuriti, kui palju noored laskespordi kohta teavad. Vastanutest 45 inimest valis vastusevarjandi „ma tean väga palju laskespordist“, 424 inimest valis „ma tean veidi laskespordist“ ning 324 inimest valis „selle kohta mul teadmised puuduvad“ (vt *Joonis 4*). Siit saab järeldada, et üldiselt hindavad noored oma teadmisi laskespordi kohta vähesteks või puuduvad need üldse. Autori järeldus võib tähendada, et noored puutuvad laskespordiga kokku harva, aga ka seda, et tänapäeval on noorte huvide spekter väga suur ning fakti teadmised suurele infohulgale kesised.

Joonis 4. Vastanute teadmised laskespordist

Neljanda küsimusega kontrolliti osaliselt eelmise küsimuse vastuste tõepärasust ja sooviti teada, kas vastajad teavad kuulsaid laskesportlasi Eestist või maailmast. Vastajatest 564 (83%) noort kirjutas, et ei tea, 88 (13%) vastajat tõi välja laskesuusataja ning 25 (4%) vastajat kirjutas laskesportlase nime. Vastustes, mis tõid välja sportlase nime, oli laskesuusatajate osakaal 78% ning laskesportlaste oma 22% (vt *Joonis 5*). Selle küsimuse tulemused kinnitavad

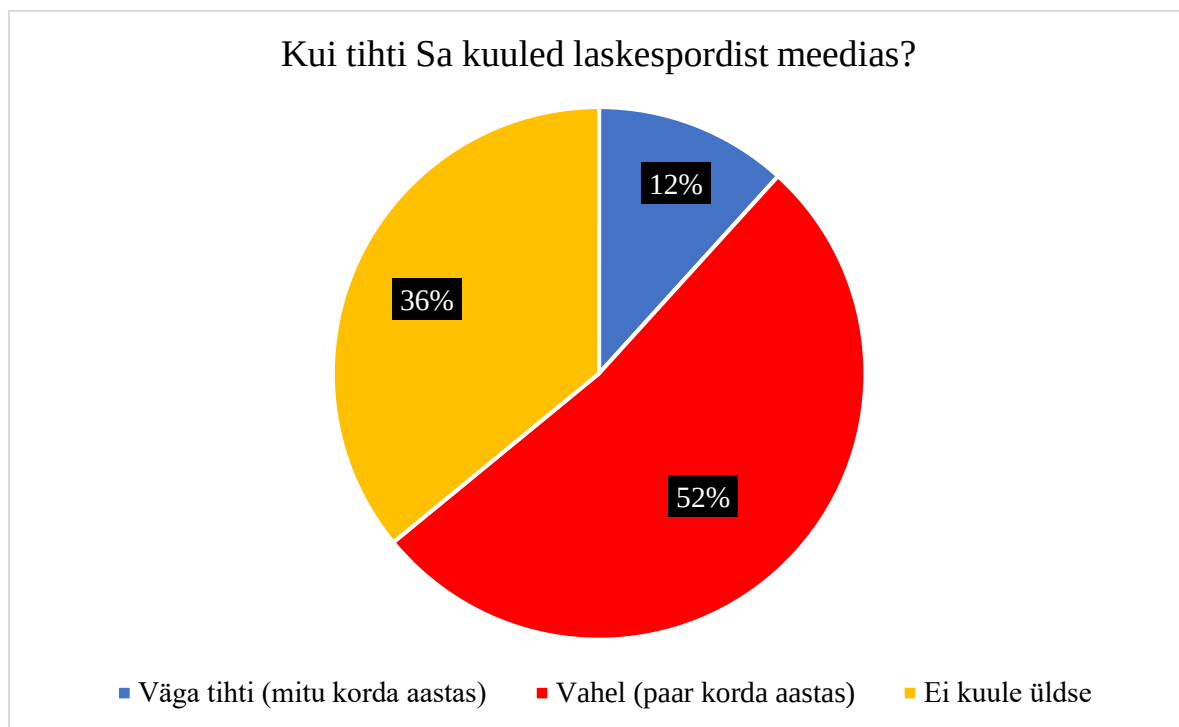
eelmise küsimuse vastuseid, mis näitavad, et noortel on laskespordi osas teadmised vähesed. Lisaks võiks märkida, et enamus sportlase nime vastanud noortest teab laskesuusatajat, millega tegelejate arv on Eestis väiksem kui laskespordiga tegelejate arv. Samas on laskesuusatamise meediakajastus palju suurem kui laskespordil. Seda tõendab ERR-i kavas olevad iga aastased laskesuusatamise maailmakarikavõistluste etappide ülekanded, mis koguvad väga palju vaatajaid. Sellest võib järeldada, et teadlikkust laskespordist saaks noorte seas tõsta suurema meediakajastusega, eriti erinevate laskespordi võistluste otseülekannetega. Samas tuleb võistlusekajastus teha atraktiivseks, sest spordiala ise on suhteliselt staatiline.

Joonis 5. Küsimustikele vastajate teadmised laskesportlastest

Viiendas küsimuses soovis autor teada, kui tihti vastaja kuuleb laskespordist meedias. 93 (12%) noort vastas, et nad kuulevad laskespordist mitu korda aastas, 415 (52%) kuulevad sellest paar korda aastas ja 285 (36%) inimest ei kuule sellest üldse (vt Joonis 6). Vastustest järeldub, et laskespordile pööratakse meedias suhteliselt vähe tähelepanu. Üheks põhjuseks võib olla meediapoolne huvipuudus laskespordi vastu, tulenevalt ala staatilisest iseloomust. Arvestades kui palju on erinevaid laskespordi distsipliine ning seda, kui atraktiivselt on võimalik meedias erinevaid ka staatilisi spordialasid (nt snooker) kajastada, ei saa see olla ala ainsaks ebaatraktiivsus põhjuseks. Kuna tänapäeval on palju erinevaid interaktiivseid võimalusi

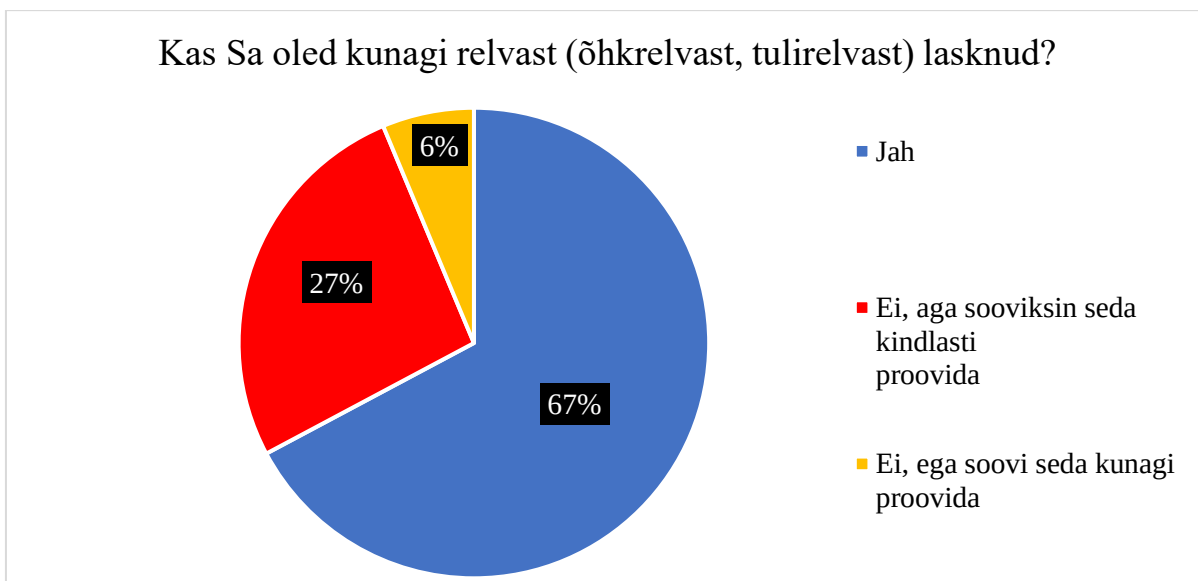
(nt elektroonsed märklauad ning tablood), siis tuleb kaasaegset infotehnoloogiat ära kasutades leida võimalusi, et võistluste jälgitavust televisioonis atraktiivsemaks muuta.

Joonis 6. Küsimustikule vastajate arvamus laskespordi meediakajastusest

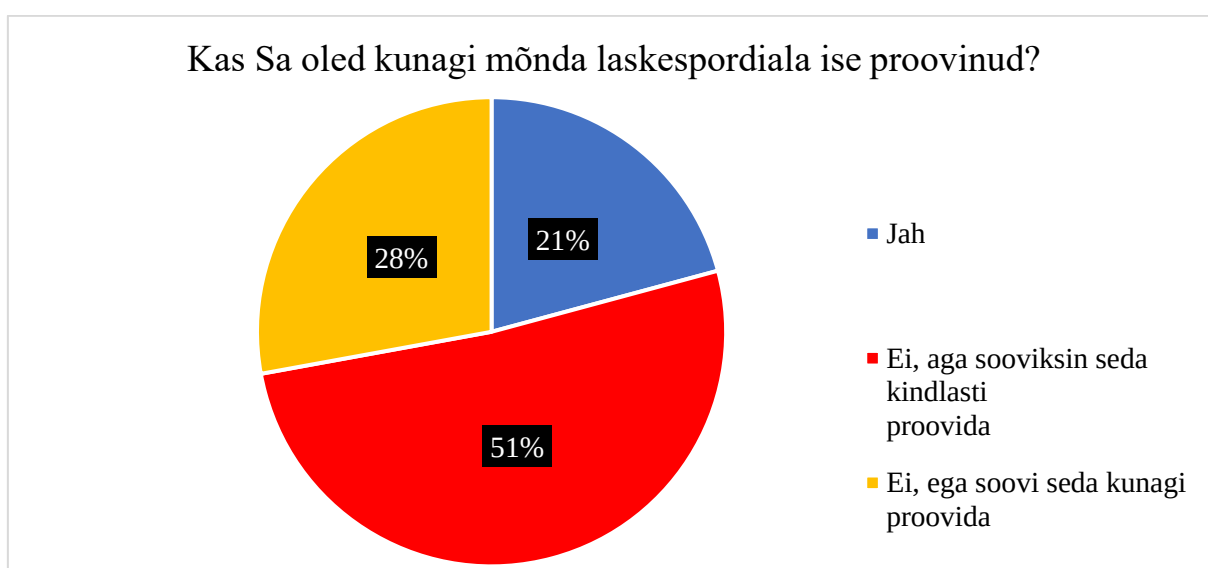
Kuuendas küsimuses tunti huvi, kas vastajad sooviksid laskespordist meedias rohkem kuulda. 324 (41%) noort arvas, et nad sooviksid laskespordist meedias rohkem kuulda ning 469 (59%) inimest ei soovi sellest rohkem kuulda. Vastustest järeldub, et peaaegu pooled vastajadest sooviksid laskespordi kohta rohkem uudiseid näha. See tähendab, et huvi laskespordi vastu on siiski olemas, millest omakorda võib järeldada et meedia võiks laskespordile rohkem tähelepanu pöörata.

Seistsmendas küsimuses soovis autor teada, kas vastanud on kunagi õhkrelvast või tulirelvast lasknud. 533 (67%) vastanut väitsid, et nad on relvast lasknud, 210 (27%) noort vastasid, et nad ei ole relvast lasknud, kuid kindlasti sooviksid seda proovida ning 50 (6%) inimest vastas, et nad ei ole relvast lasknud ning nad ei soovi seda kunagi ka proovida. Vastustest järeldub, et enamus noori on relvaga kokku puutunud või soovivad seda teha, mis näitab, et huvi laskmisega tegelemise vastu on noorte seas olemas (vt Joonis 7).

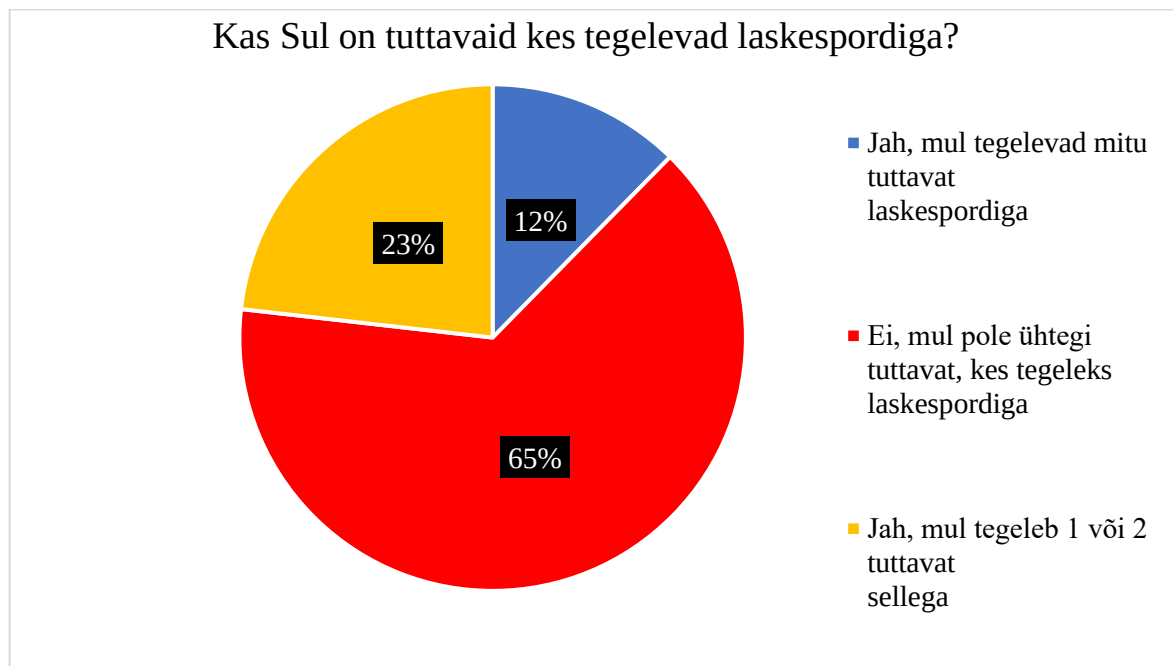
Joonis 7. Vastanute kogemused relvade kasutamisega

Kaheksanda küsimuse eesmärgiks oli teada saada, kas noored on kunagi mõnda laskespordi ala ise proovinud. 165 (21%) vastanutest olid laskespordi ala varem proovinud, 407 (51%) vastajadest tõdesid, et nad ei ole varem ühtegi sedasorti ala proovinud, kuid kindlasti sooviksid seda teha ning 221 (28%) vastanutest ei ole laskespordi varem proovinud ega soovi seda ka teha. Samuti selgub vastustest, et koguni 72% vastanud noortest on varem laskespordiga tegelenud või sooviksid seda kindlasti proovida (vt Joonis 8). See kinnitab veel kord eelmise küsimusega kinnitust leidnud asjaolu, et noortel on laskespordi vastu huvi olemas, mida saaks ala populariseerimiseks ära kasutada.

Joonis 8. Vastanute kogemus laskespordialadega tegelemisega

Üheksandas küsimuses soovis autor teada, kas vastajal on tuttavaid, kes tegelevad laskespordiga. 98 (12%) vastanutest ütlesid, et neil on mitu tuttavat, kes tegelevad laskespordiga, 511 (65%) vastanutest tõdesid, et neil pole ühtegi tuttavat, kes tegeleks laskespordiga ning 184 (23%) vastanutest märkisid, et neil on 1 või 2 tuttavat, kes tegelevad laskmisega (vt Joonis 9).

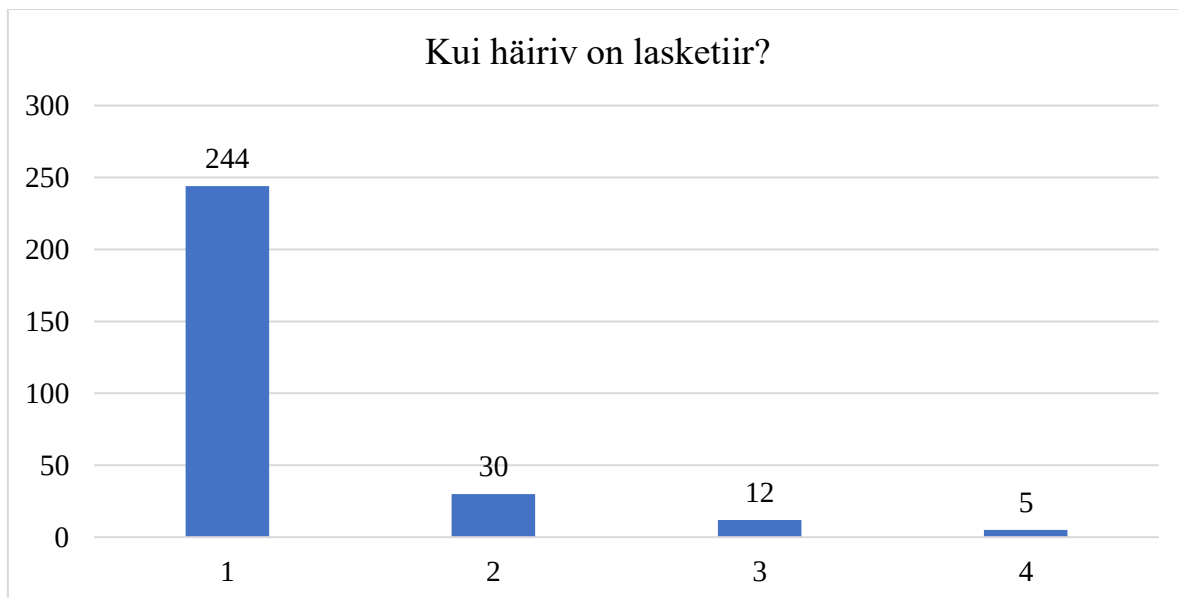

Joonis 9. Vastanute suhe laskesportlaste ringkonnaga

Kümnenda küsimusega sooviti teada, kas noorte kodukoha lähedal asub lasketiir ehk kui paljude vastanute kodukohas on selle spordialaga tegelemiseks vajalik taristu. 214 (27%) vastajat kirjutas, et nende kodukoha lähedal asub lasketiir, samas 579 (73%) vastajat tõdes, et nende kodukoha lähedal pole lasketiiru. Tulemustest järeldub, et valdaval enamusel noortel pole kodukoha läheduses võimalik laskespordiga tegeleda.

Järgnevas lisaküsimuses soovis autor teada, kas noori, kes eelmisele küsimusele vastasid jaatavalt, häirib lasketiiru olemasolu. 244 (84%) protsenti vastanutest lasketiiru olemasolu ei häiri, 30 (10%) noort häirib lasketiiru olemasolu vähe, 12 (4%) inimest häirib lasketiiru olemasolu palju ning 5 (2%) vastanut häirib lasketiiru olemasolu nende igapäeva elu väga palju (vt Joonis 10). Vastustest järeldub, et 94% noori ei häiri üldse või häirib väga vähe lasketiiru olemasolu. Autor arvab, et see järeldus ei pruugi tõepärane olla, sest nii vastas ka osa noori, kes tegelikult lasketiiru lähedal ei ela. Kuigi lasketiirust häiritud vastajaid oli vähe, tuleb

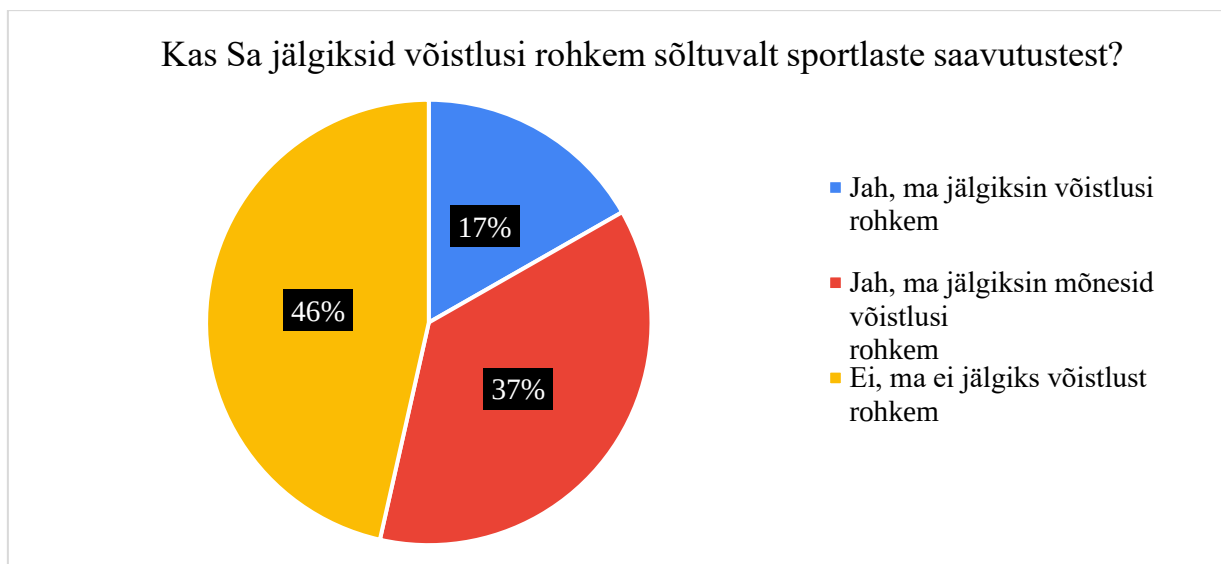
ka nendega arvestada ning võtta kasutusele meetmed häiringute vähendamiseks. Kuigi lasketiirud on müratekitajad, on need hädavajalikud laskuritele, et harrastada enda spordiala turvaliselt.

Joonis 10. Vastajate hinnang lasketiiru häirivale mõjule

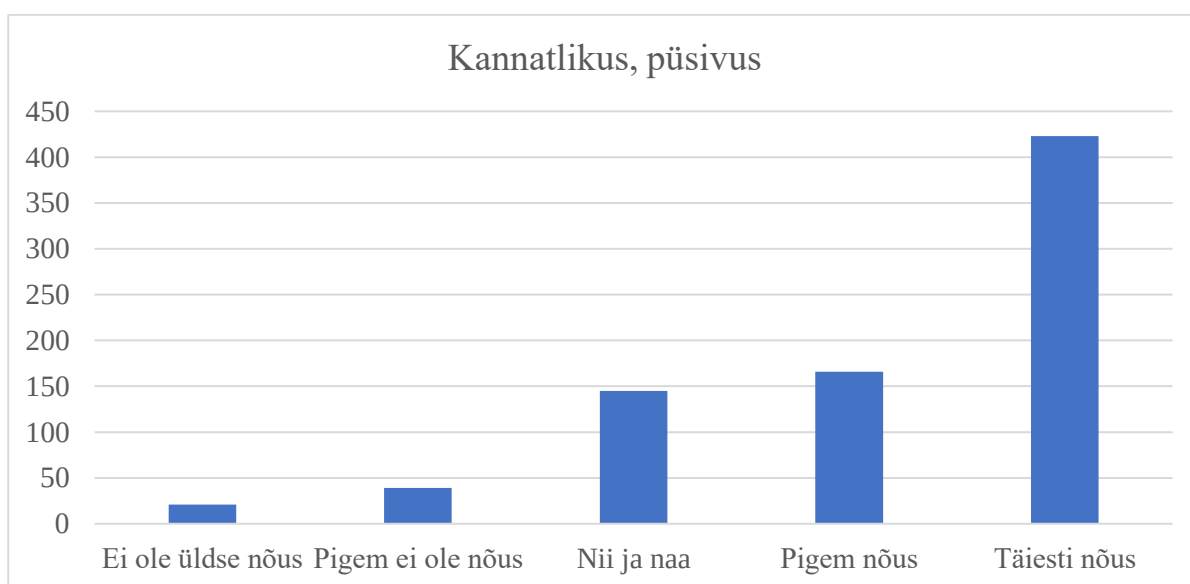
Üheteiskümnendas küsimuses sooviti teada, kas vastaja jälgiks laskesporti rohkem kui eestlased oleksid valitsevad maailmameistrid või olümpiavõitjad. 133 (17%) noort vastas, et nad jälgiksid siis laskespordivõistlusi rohkem, 292 (37%) inimest märkis, et nad jälgiksid ehk mõnevõrra rohkem ja 369 (46%) noort tõdesid, et see nende huvi ei kasvataks (vt *Joonis 11*). Käesolevast küsitlusest tuleneb, et eestlase maailmameistriks või olümpiavõitjaks saamine ei paranda laskespordi jälgitavust oluliselt. Samas on olemas eluliseid näiteid, kus eestlase olümpiavõitjaks tulemine on aidanud ala populariseerida. Näiteks Eerika Salumäe 1988. ja 1992. aasta olümpiavõit jalgratta trekisõidus tõstis oluliselt selle spordiala tuntust Eestis. Tänapäevaks on see spordiala erinevates meedia kanalites kajastamine peaaegu olematu.

Seega on eesti sportlaste võitude kajastamine läbi meedia kindlasti üks põhjus, miks inimesed neid, kus kaasmaalased edukad on jälgida armastavad. See annab inimestele häid emotsioone, mida inimesed ikka ja jälle kogeda soovivad. Noorte jaoks on aga spordisangarid tihti just suured eeskujud, kelle moodi soovitakse olla ning seeläbi hakatakse just nende spordialadega tegelema.

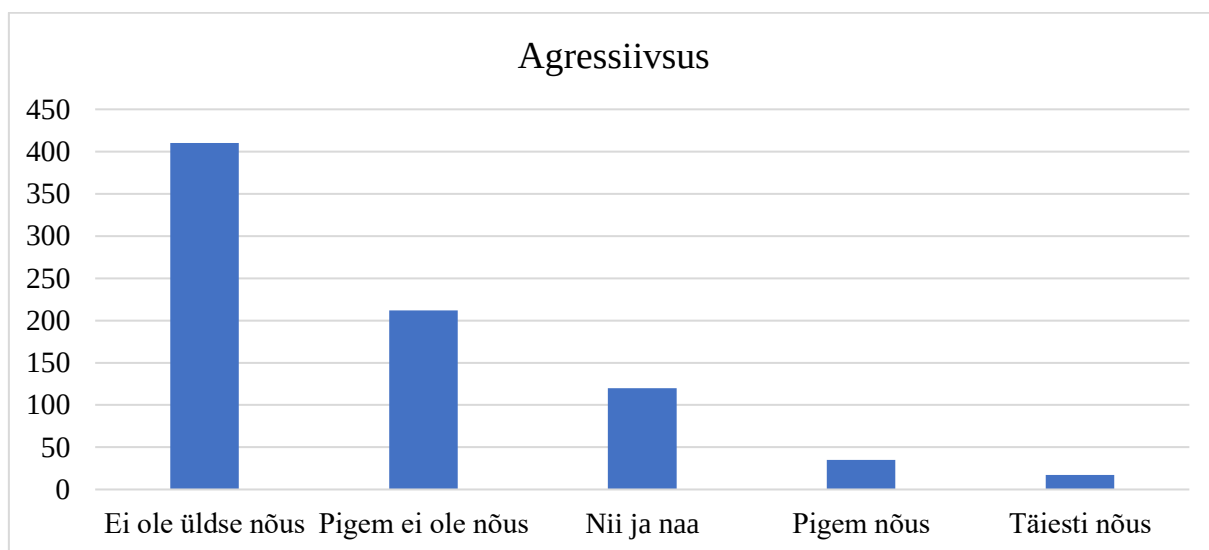
Joonis 11. Laskespordi populaarsuse sõltumine tippsportlaste saavutustest

Kaheteistkümnendas küsimuses soovis autor teada, milliseid omadusi peavad noored laskuri puhul oluliseks. Vastajatele oli etteantud 5 omadust: „kannatlikus, püsivus“, „agressiivsus“, „huvi tulirelvade vastu“, „hea nägemine“ ning „hea füüsiline vorm“. Nende omaduste juures pidi küsimustiku täitja hindama tähtsust 5 punkti skaalal. Omaduse „kannatlikus, püsivus“ juures arvab 589 (74%) noort, et see on laskurile tähtis või väga tähtis (vt Joonis 12).

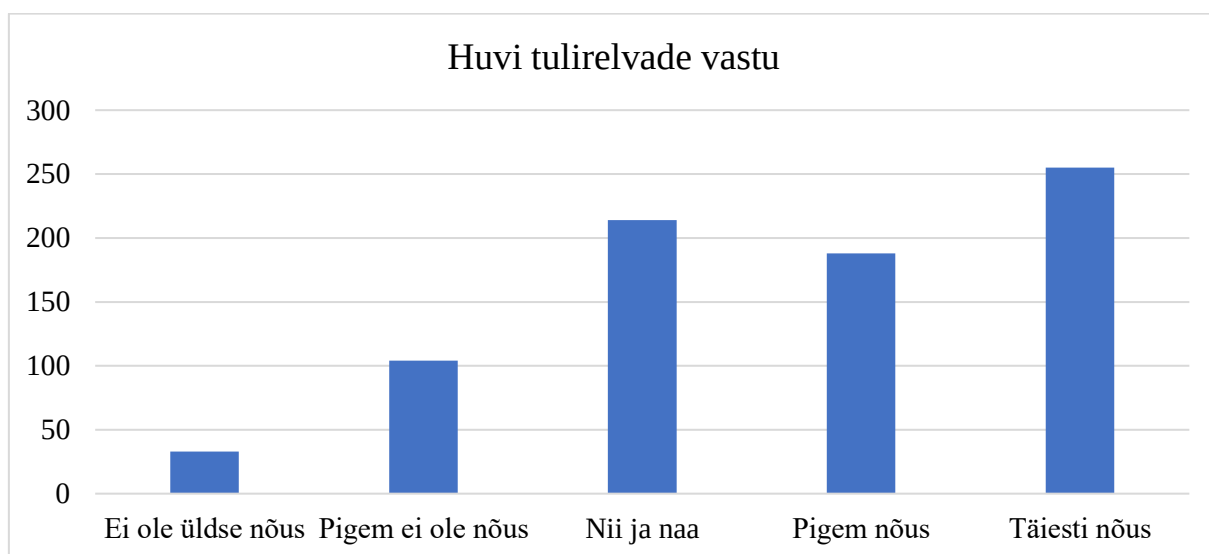
Joonis 12. Omaduse „kannatlikus, püsivus“ vajadus laskesportlasel

Omaduse „agressiivsus“ juures arwab valdav osa inimesi ehk 78% kõikidest vastajadest, et see omadus on laskurile vähetähtis või pole üldse tähtis (vt *Joonis 13*).

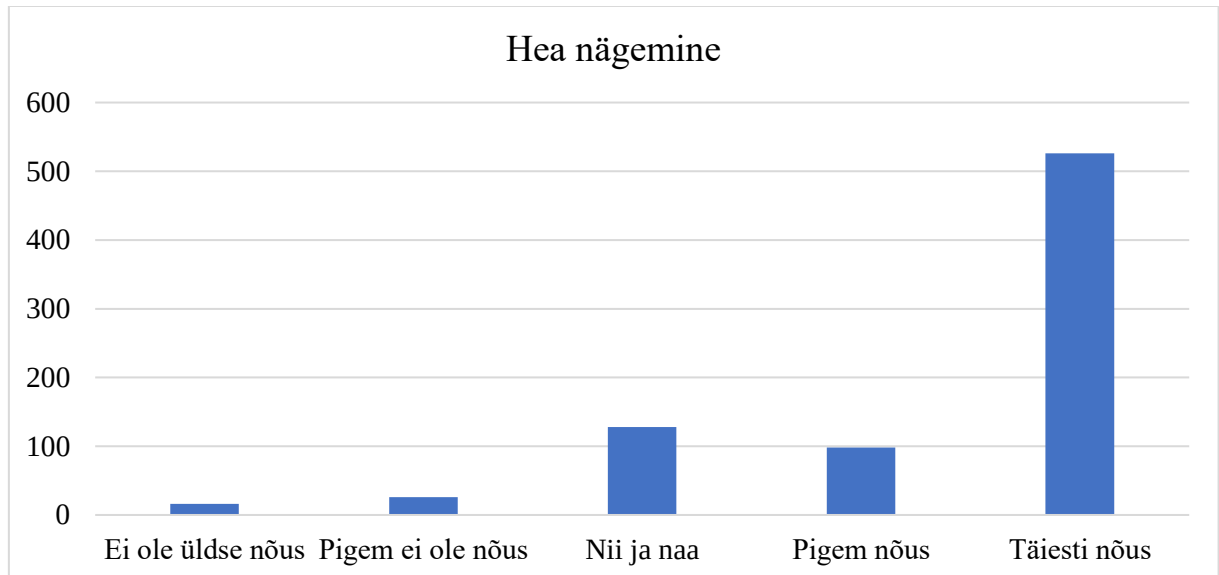
Joonis 13. Omaduse „Agressiivsus“ vajadus laskesportlasele

Vastuse variandi „huvi tulirelvade vastu“ juures arwab 24% noortest, et laskesportlasel peab olema huvi tulirelvade vastu ning 32% noortest, et laskesportlastel peab olema suur huvi tulirelvade vastu, samas tõdeb 24% vastanudest, et laskuril ei pea olema üldse huvi tulirelvade vastu, mis tähendab, et määrav hulk noortest ei arva et laskespordiga tegelemine on seotud eelkõige huviga tulirelvade vastu (vt *Joonis 14*).

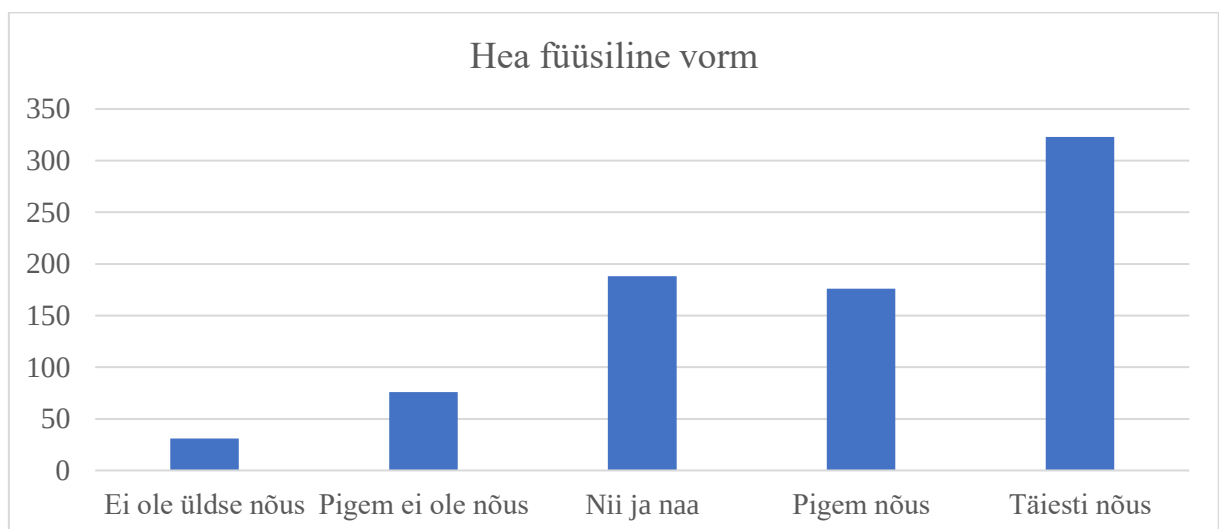
Joonis 14. Omaduse „huvi tulirelvade vastu“ vajadus laskesportlasel

Omaduse „hea nägemine“ juures arwab enamus inimesi ehk 66% kõikidest vastanudest, et laskuril peab olema väga hea nägemine. See teeb sellest omadusest laskespordiga mitte tegelevade noorte arvades laskuri kõige tähtsamaks omaduseks (vt *Joonis 15*).

Joonis 15. Omaduse „hea nägemine“ vajadus laskesportlasel

Vastuse variandi „hea füüsiline vorm“ juures arwab samuti suurem osa ehk 63% vastanuid, et laskuril peab olema hea või väga hea füüsiline vorm (vt *Joonis 16*).

Joonis 16. Omaduse „hea füüsiline vorm“ vajadus laskesportlasel

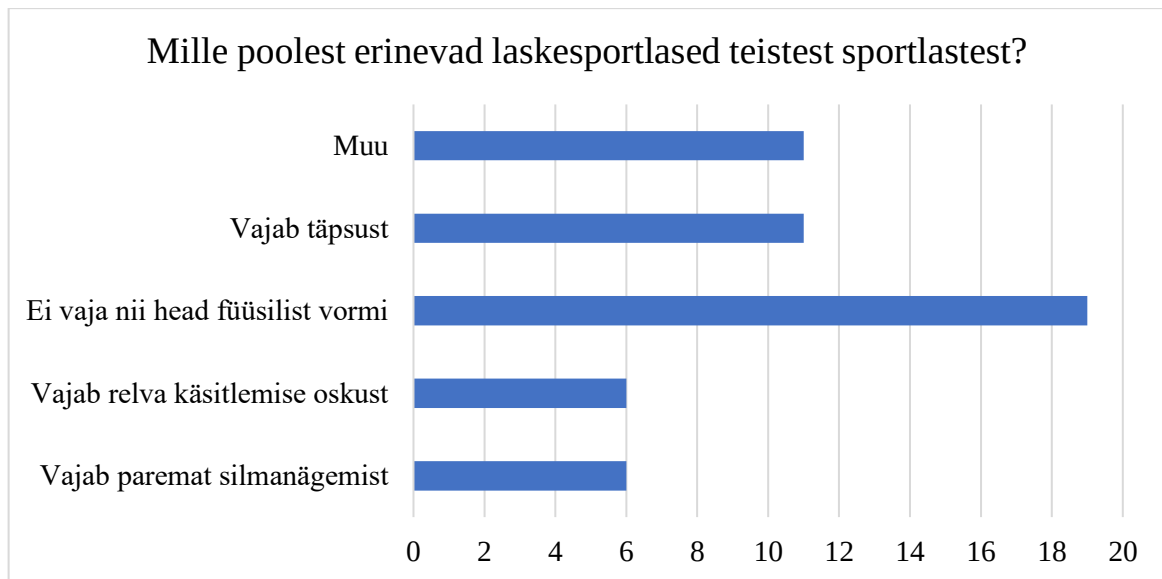
Kolmeteistkümnendas küsimuses sooviti teada, kas noorte arvates erinevad laskesportlased millegi poolest teistest sportlastest. 9% inimesi arwab, et laskesportlased

erinevad teistest sportlastes, samas 91% vastanuid arwab, et laskespordiga tegelevad inimesed ei erine teistest sportlastest (vt *Joonis 17*). Vastustest selgub, et praktiliselt kõik noored arvavad, et laskesportlased ei erine teistest sportlastest. Autor leiab, et järeldust võib nimetada, kuna oma olemuselt on laskesport veidi sarnane male või mõne muu staatilise alaga, kus väga hea füüsiline vorm, mida spordiga eelkõige seostatakse, ei ole inimeste arvates määrava tähtsusega ning seetõttu ei kiputa neid alasid kui sporti kõrgelt hindama.

Joonis 17. Laskesportlaste erinevus teistest sportlastest

Järgmises lisaküsimuses sooviti teada noortelt, kes vastasid eelmisele küsimusele jaatavalt, mille poolest erinevad laskesportlased teistest sportlastest. Kõige rohkem (19 vastanut) nimetati, et laskmine ei vaja nii head füüsilist vormi. Sellele järgnesid ala spetsiifilised omadused „vajab täpsust“ (11 vastanut), „vaimselt nõudlikum“ (9 vastajat), „vajab paremat silmanägemist“ ja „vajab relva käsitlemise oskust“, mõlemat nimetati 6 korda (vt *Joonis 18*). Vastustest järeldub, et küsimusele vastanud noorte arvates erineb laskesport eelkõige selle spordialaga tegelemiseks vajaminevate spetsiifilistest eeldustest. Huvitava aspektina saab vastustest välja tuua, et oli vastajaid, kes arvasid, et laskespordiga tegeledes peaks oskama relva käsitseda. Ühelt poolt on see küll õige, aga nagu kõigi spordialade puhul, selliseid oskusi trennis omadataksegi, neid ei pea enne oskama. Positiivne oli, kuigi autor arvas, et vastajad toovad välja relvadega seotult negatiivseid erisusi, et vastajad nimetasid neutraalsed või pigem positiivsed omadusi, mis näitab vastajate positiivset suhtumist laskesporti.

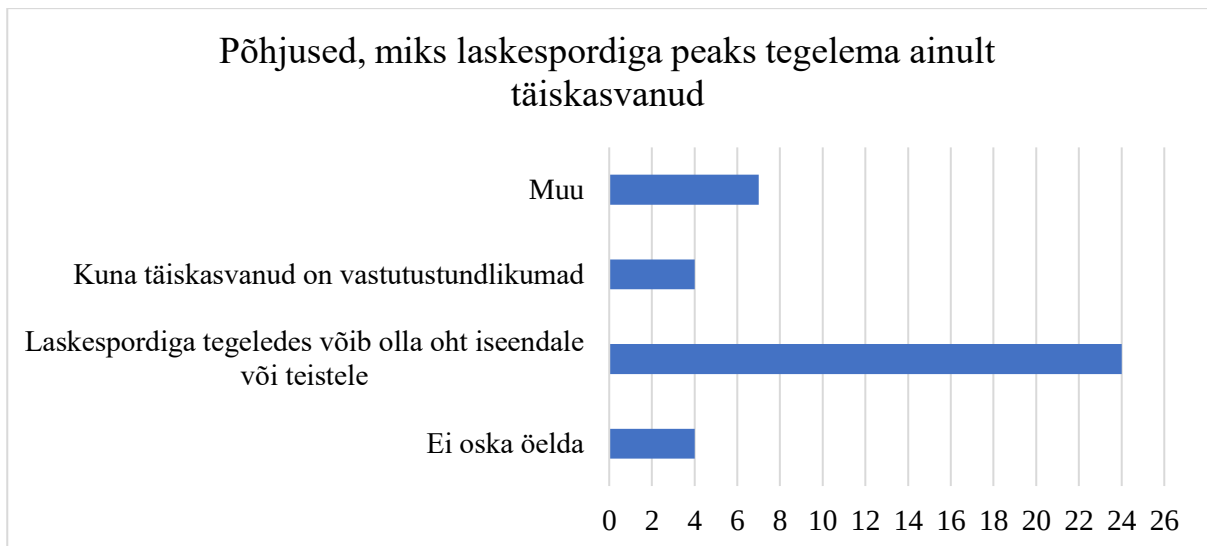

Joonis 18. Omadused, mis eristavad laskespordlasi teistest sportlastest

Neljateistkümnendas küsimuses soovis autor teada, kas laskespordiga peaksid tegelema ainult täiskasvanud, relvaluba omavad isikud ning kas alaealistele peaks see ala olema keelatud, kuna kasutatakse tulirelvi. 220 (28%) noort arvasid, et laskespordiga peaksid tegelema ainult relvaluba omavad täiskasvanud, samas 574 (72%) inimest märkisid, et laskespordiga võivad tegeleda ka alaealised. Vastustest selgub, et enamus noori usub, et laskespordiga tegelemine ei vaja vanusepiirangut. Siiski arvas üpris suur hulk noori ka vastupidi.

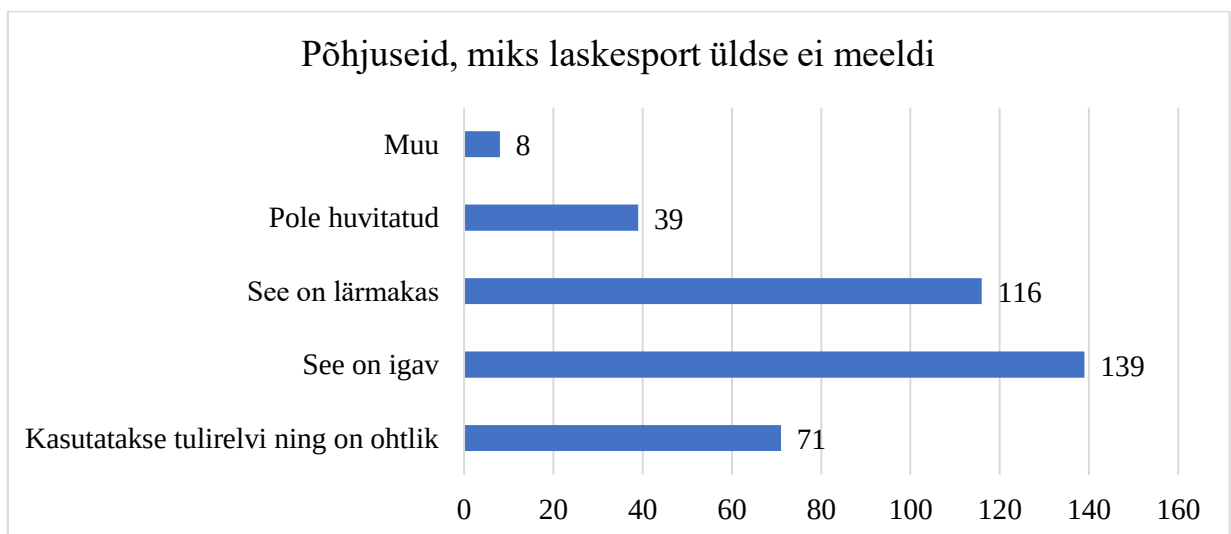
Järgnevas lisaküsimuses sooviti teada, kas vastajate arvates oli veel mingeid põhjuseid, miks laskespordiga peaksid tegelema ainult täiskasvanud. Kõige rohkem (24) toodi välja, et laskespordiga tegeledes võib olla oht iseendale või teistele. Vastuse variante „kuna täiskasvanud on vastutustundlikumad“ ja „ei oska öelda“ mõlemat nimetati 4 korral. 7 vastajat tõid välja variandi „muu“. (vt *Joonis 19*). Soovitus tulevikus edasiseks uurimiseks, miks peavad vastajad noori laskespordiga tegelevaid noori ohuksendale või teistele. Kas tegu on pelgalt eelarvamusega või on sellel suhtumisel reaalne alus?

Autori kogemus noore laskespordlasena näitab, et kuna see ala vajab püsivust ning kannatlikkust, siis on alaga tegelejad pigem väga rahulikud. Samuti kinnitas uurimistöö treenerist juhendaja, et tema 50 aastase treeneri karjääri jooksul ei tea ta ühtegi juhtu, kus noor laskespordlane oleks enda või teiste elu või tervise ohtu seadnud. Noored tegutsevad nii trennis kui võistlustel väga keskendunult ning ettevaatlikult.

Joonis 19. Muud põhjused, miks laskespordiga peaks tegelema ainult täiskasvanud

Kuueteistkümnendas küsimuses sooviti teada, kas vastajal oli mingisuguseid põhjuseid, miks talle laskesport üldse ei meeldi. Kõige rohkem toodi välja põhjus, et laskesport on igav, seda märkis 139 noort. Teine kõige rohkem välja toodud põhjus oli lärmapuudus, seda kirjutas 116 inimest. 71 vastaja arvates on see ala ohtlik, kuna seal kasutatakse tulirelvi. 39 noort pole sellest alast huvitatud ning 8 inimest tõi välja midagi muud. Vastustest järeldub, et kõige vähem meeldib noortele selle ala juures see, et see on igav. Kuid samas on ka suhteliselt suur nende vastajate hulk, kellele mingil põhjusel ei meeldi tulirelvad (vt *Joonis 20*).

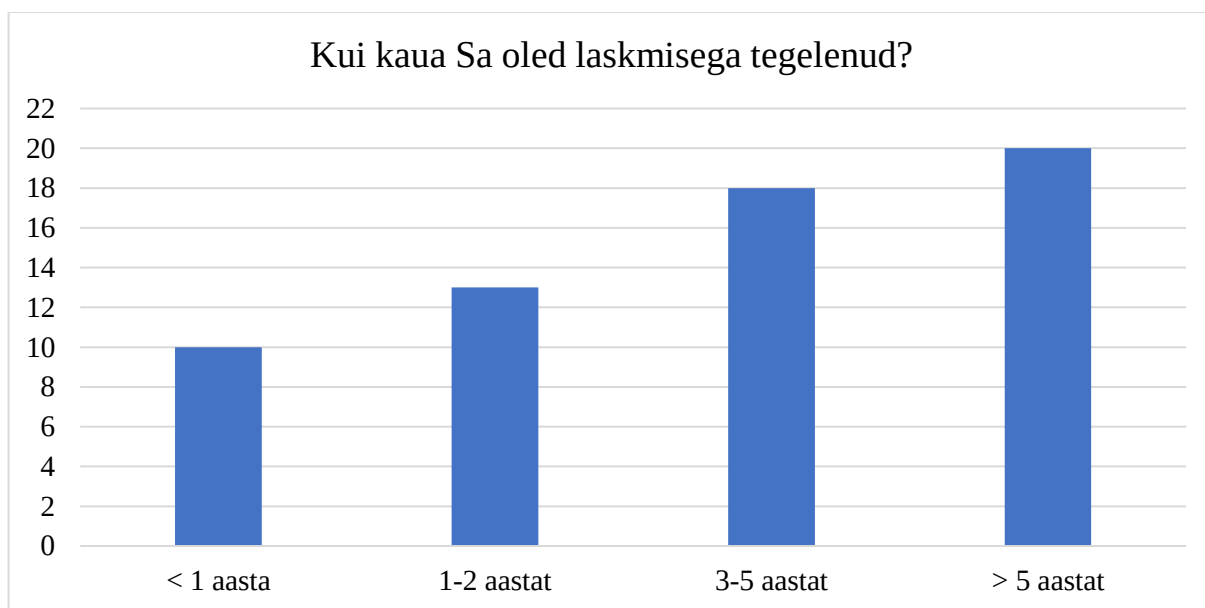

Joonis 20. Laskespordi ebapopulaarsuse põhjused

3.2 Küsimustik noortele, kes tegelevad laskespordiga

Teine küsitlus viidid läbi noorte hulgas, kes tegelevad laskespordiga. Kõigepealt soovis autor teada saada, mis on vastaja emakeel, kuna laskespordivõistlustel osaleb palju vene emakeelega noori, kuna see spordiala on populaarne Ida-Virumaal. 55 (89%) vastaja emakeeleks oli eesti keel ning 7 (11%) vastajat räägivad sünnipäraselt vene keelt. Vastusest selgub, et aktiivne osa sellele küsimustikule vastajaid on eestlased ning vene emakeelega noorte arvamus kahjuks oluliselt esile ei tule, sest valimi arv on väga väike.

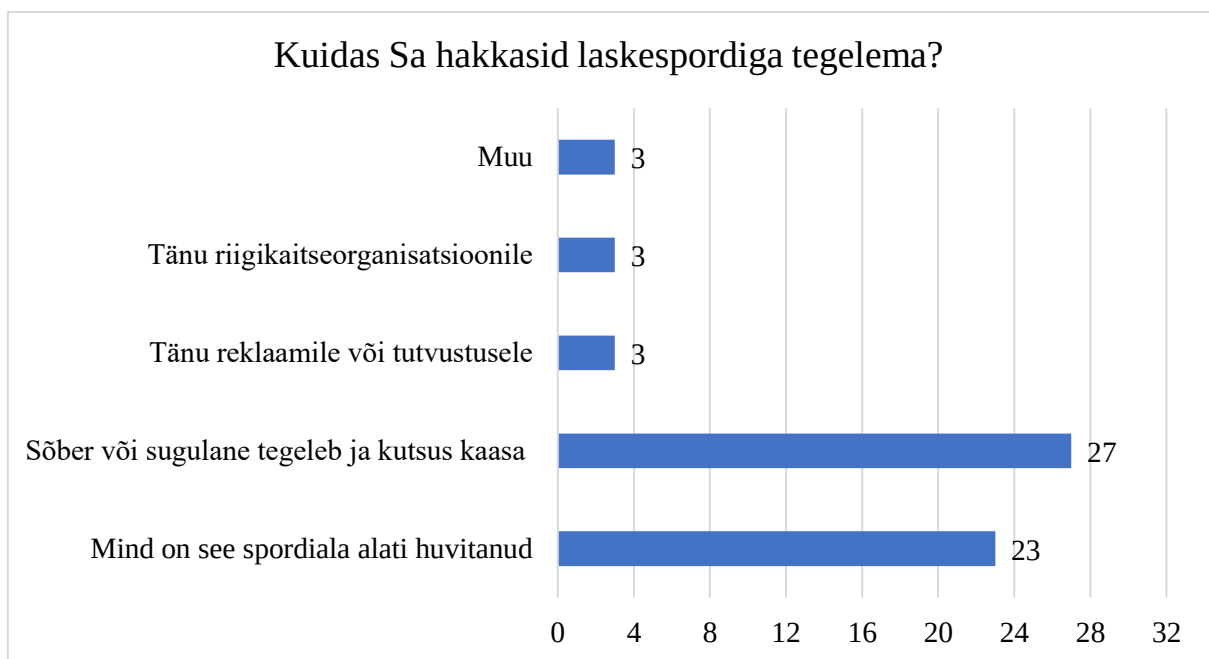
Kolmandas küsimuses sooviti teada, kui kaua on vastanu tegelenud laskespordiga. 10 (16%) noort on tegelenud laskespordiga vähem kui aasta, 13 (21%) inimest on tegelenud laskmisega 1-2 aastat, 18 (30%) vastanut on tegelenud laskespordiga 3-5 aastat ning 20 (33%) noort on tegelenud laskmisega kauem kui 5 aastat. Vastustest järeldub, et enamus inimesi ehk 63% vastajatest on tegelenud laskespordiga 3 või rohkem aastat, mis tähendab, et neil on piisav kogemus selle alaga tegelemises, et välistada vastuste juhuslikkust (vt *Joonis 21*).

Joonis 21. Vastanu laskespordikogemuse pikkus

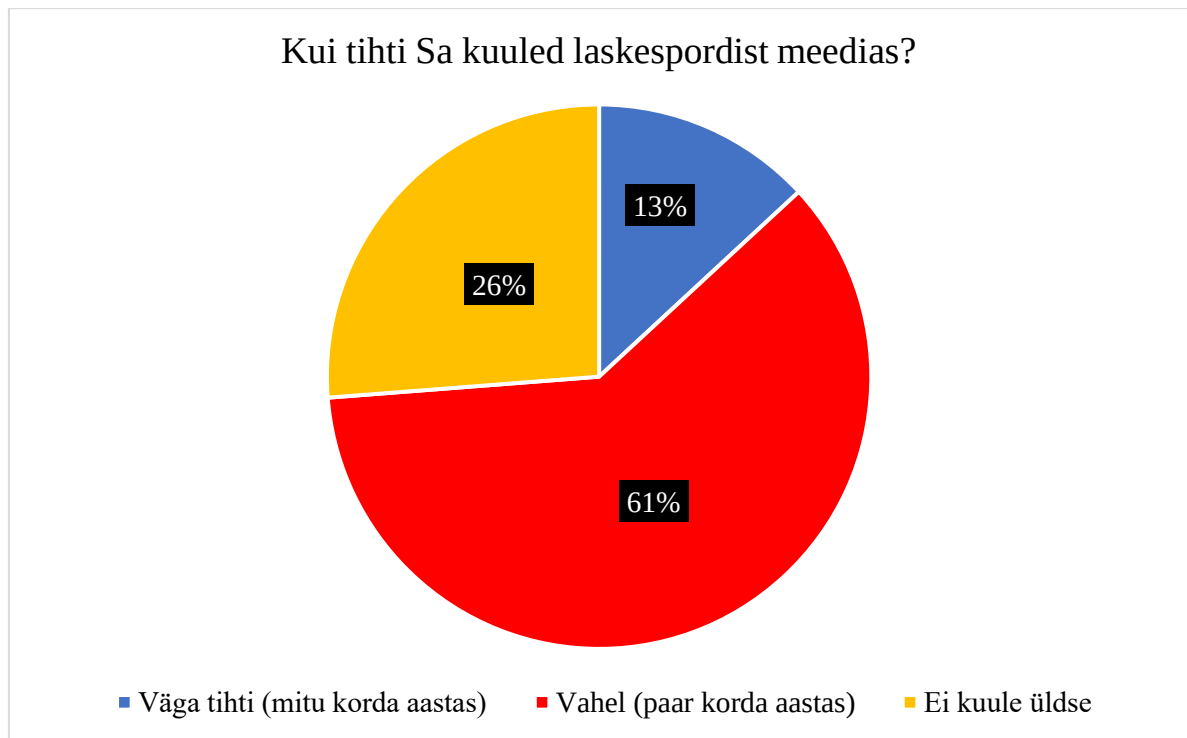
Neljandas küsimuses soovis autor teada, kuidas hakkasid vastanud laskespordiga tegelema. Kõige rohkem noori hakkas laskespordiga tegelema tänu sõbra või sugulase kutsele, mida kirjutas 27 (46%) inimest. Sellele järgnes pikaaegne huvi spordiala vastu, mida tõi välja 23 (39%) vastanut. Peale neid tuli „tänu reklaamile või tutvustusele“ või „tänu

riigikaitseorganisatsioonile“, mida tõi välja võrdselt 3 (5%) noort. 3 (5%) inimest märkis vastusesks „muu“ (vt *Joonis 22*). Vastustest järeldub, et valdav osa inimesi satub laskespordi tänu kellegi kutsele või enda huvile spordiala vastu. Selgus, et väga väike hulk inimesi on jõudnud selle spordialaga tegelema hakata tänu erinevate reklaamikanalite kaudu saadud infole. Võimalik, et seda kanalit ja infoedastusviisi muutes saaks inimeste teadlikkust laskespordist tõsta. See on üks aspekt, mida võiks tulevikus edasi uurida, et kas spordiala reklaamitakse liiga vähe või pole see siis üldse vajalik kanal laskespordi populariseerimiseks.

Joonis 22. Laskespordiga tegelema hakkamise põhjused

Viiendas küsimuses sooviti teada, kui tihti kuulatakse laskespordist meedias. 8 noort vastas, et nad kuulevad laskespordist meedias mitu korda aastas. 37 inimest kuulevad paar korda aastas ning 16 vastanut ei kuule meedias laskespordist üldse (vt *Joonis 23*). Vastustest selgub, et enamus noori kuulevad laskespordist meedias ainult paar korda aastas. Selles küsimuses vastasid laskesportlased sarnaselt alaga mittetegelevate noortega, mis kinnitab seisukohta, et laskespordile pööratakse meedias vähe tähelepanu, mis võib olla on seotud meedia huvipuudusega ala suhtes, kui isegi spordialaga tegelejad ei saa meediakanalitest rohkem infot kui tavanoored.

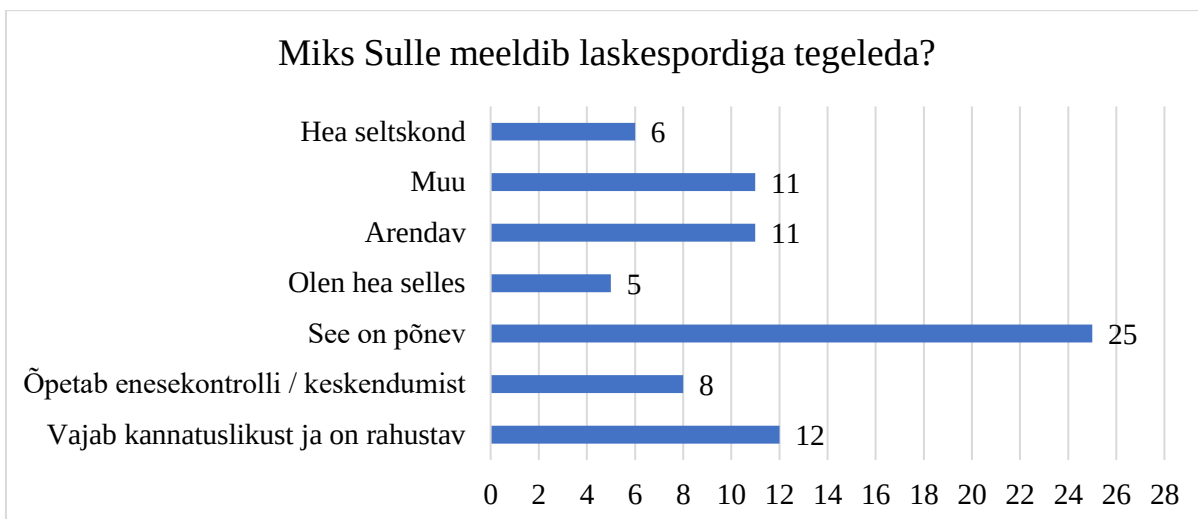

Joonis 23. Küsimustikule vastajate arvamus laskespordi meediakajastusest

Kuuendas küsimuses soovis autor teada, miks vastanutele meeldib laskespordiga tegeleda. Suuremale osale vastajatest (25) meeldib laskespordiga tegeleda, kuna see on neile põnev. 12 noort tegelevad laskmisega, kuna see vajab kannatlikust ja on rahustav. 11 vastanut leiab, et see ala on arendav, 8 inimesele õpetab see enesekontrolli või keskendumist ning 5 noort tegelevad sellega, kuna nad on selles head. 11 vastanut märkisid vastuseks „muu“ (vt Joonis 24).

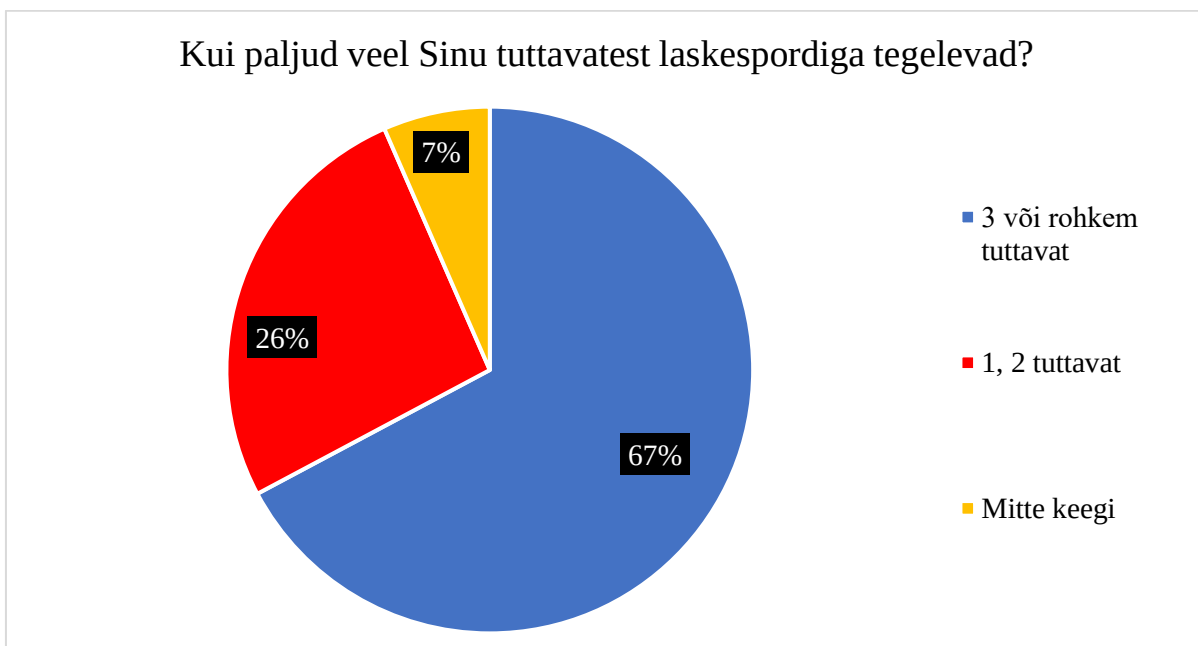
Kui alaga tegelejate hinnangul meeldib neile laskmine, kuna see on põnev, mis näitab kui erinevalt alaga tegelejad või mittetegelejad seda spordiala näevad, sest esimeses küsimustikus pidas suur hulk vastajaid laskesporti igavaks. Edaspidiseks uurimiseks, mis teeb selle ala tegelejate jaoks nii põnevaks, et saadud infot ala populariseerimiseks ära kasutada näidates laskespordi seda külge neile, kes ala igavaks pidasid.

Väga paljudele meeldib laskmine, kuna see on rahustav või arendav. Sellest järeldub, et laskespordiga tegelemine on kasulik ka noorte vaimsele tervisele, mis tänapäeva kiires ja stressirohkes elus pidevalt ohus on. Kui see spordiala mõjubki rahustavalt, siis võib see olla teraapia vorm, mis aitab pingeid maandada ning koolistressi leevendada. Jällegi on see aspekt, mis võib aidata laskesporti populariseerida.

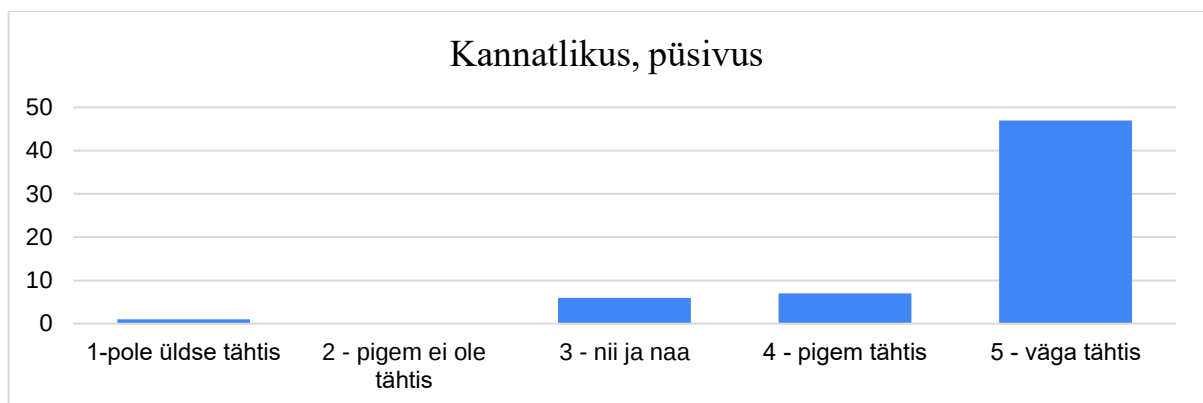
Joonis 24. Laskespordiga tegelemise põhjused

Seitsmendas küsimuses sooviti teada kui palju laskesportlaste tuttavatest laskmisega tegelevad. 41 (67%) noorel tegeleb laskespordiga veel 3 või rohkem tuttavat. 16 (26%) inimesel tegeleb laskespordiga 1 või 2 tuttavat ning 4 (7%) noorel ehk vastanudel ei tegele üksi tuttav laskespordiga (vt Joonis 25). Vastustest järeldub, et enamusel laskesportlastel tegeleb laskespordiga 3 või rohkem tuttavat. Lisaks on lausa 99% laskureid hakanud alaga tegelema, tänu sõbra või sugulase kutsele.

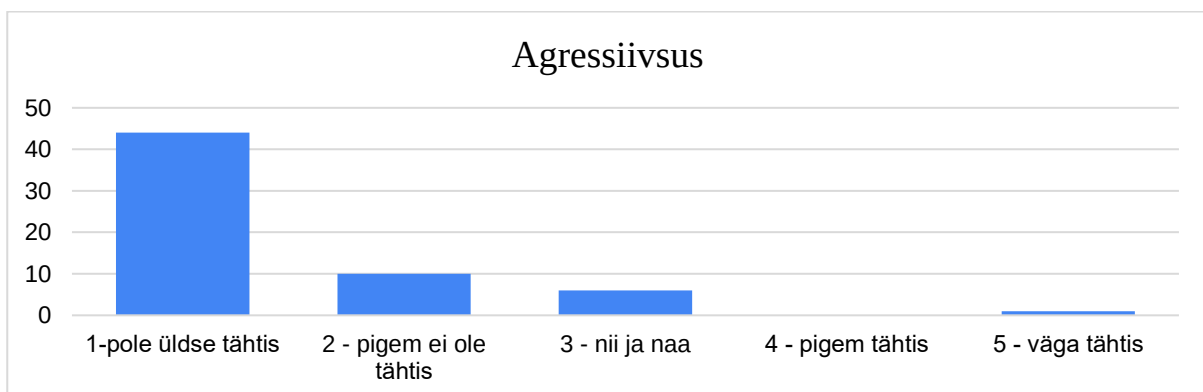
Joonis 25. Laskespordiga tegelejate tutvuskonna tegelemine laskespordiga

Kaheksandas küsimuses soovis autor teada, millised omadused peaksid laskesportlasel olema. Vastajatele oli etteantud sarnaselt esimese küsitlusega 5 omadust: „kannatlikus, püsivus“, „agressiivsus“, „huvi tulirelvade vastu“, „hea nägemine“ ning „hea füüsiline vorm“. Nende omaduste juures pidi küsimustiku täitja hindama tähtsust 5 punkti skaalal: 1 – „pole üldse tähtis“ kuni 5 – „on väga tähtis“. Omaduse „kannatlikus, püsivus“ juures arvas 47 (77%) noort, et see on laskurile väga tähtis, pidades seda ka ühtlasi laskuri kõige tähtsamaks omaduseks. (vt *Joonis 26*) Võrreldes seda küsimust esimese küsimustiku 13. küsimusega on tulemused üpris sarnased, ainult laskesportlased pidasid seda omadust veel tähtsamaks kui tavanoored.

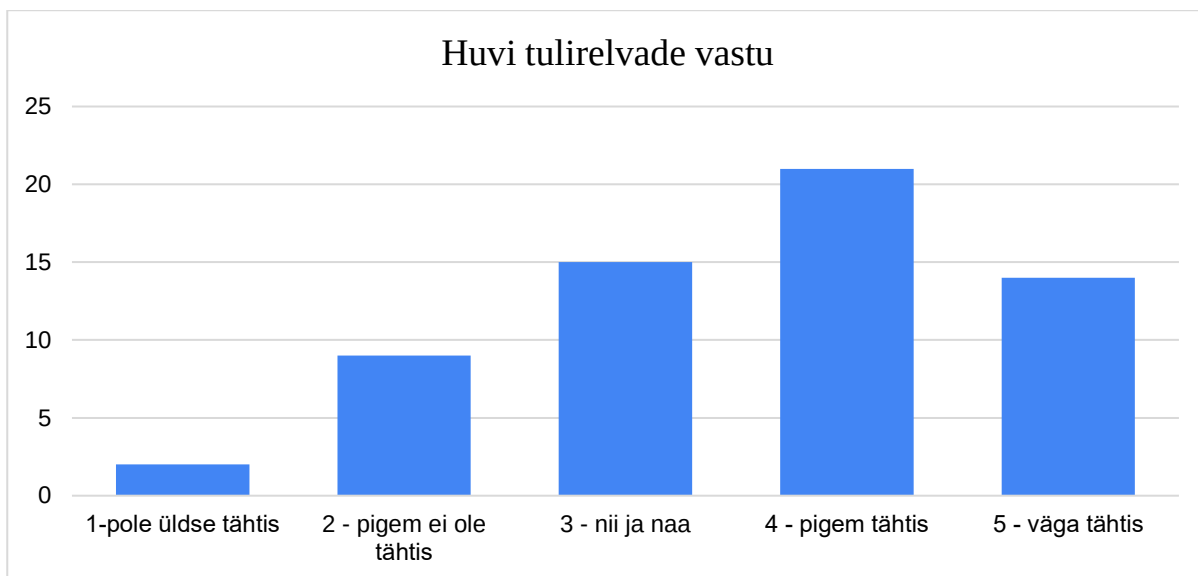
Joonis 26. Omaduse „kannatlikus, püsivus“ vajadus laskesportlasel

Omادust „agressiivsus“ pidas 44 (72%) inimest ebaoluliseks laskespordi juures ehk kõige ebaolulisemaks etteantud omadustest (vt *Joonis 27*). Võrreldes esimese küsimustiku vastustega, selgub, et laskesportlaste ja sellega mitte tegelevate noorte arvamus selle omaduse vajaduse kohta on sarnane

Joonis 27. Omaduse „agressiivsus“ vajadus laskesportlasel

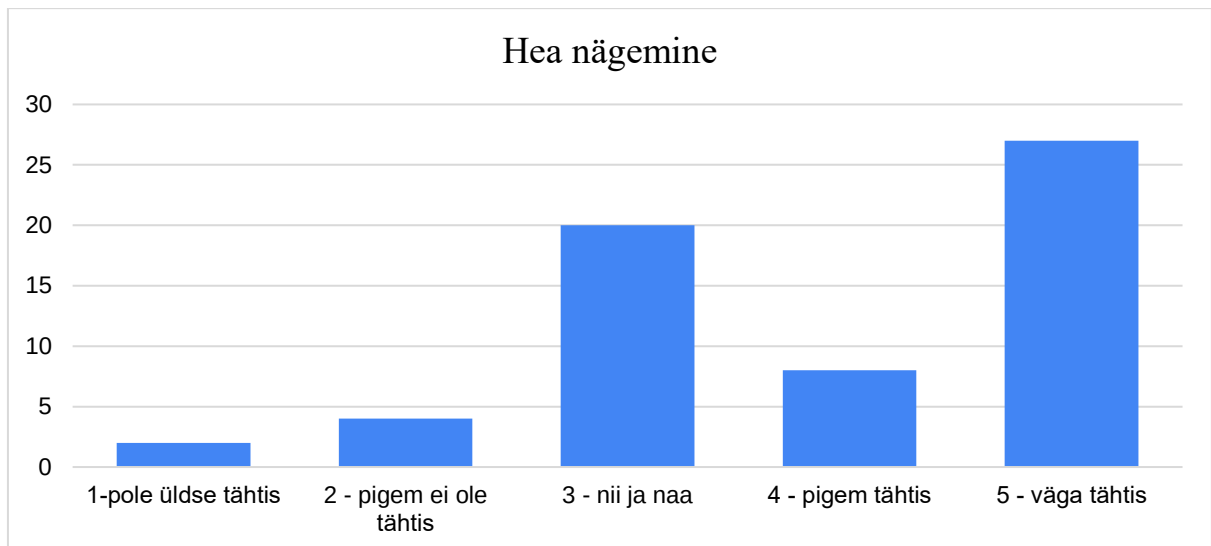
Vastust „huvi tulirelvade vastu“ peetakse pigem tähtsaks, kuna 34% vastanuid leiab, et see on laskurile tähtis, samas kui 25% arvab, et huvi tulirelvade vastu ei pea alati omama (vt *Joonis 28*). Võrreldes neid vastuseid teise küsimustike vastustega järeldub, et need, kes laskespordiga ei tegele, peavad seda omadust tähtsamaks kui laskesportlased.

Joonis 28. Omaduse „huvi tulirelvade vastu“ vajadus laskesportlasel

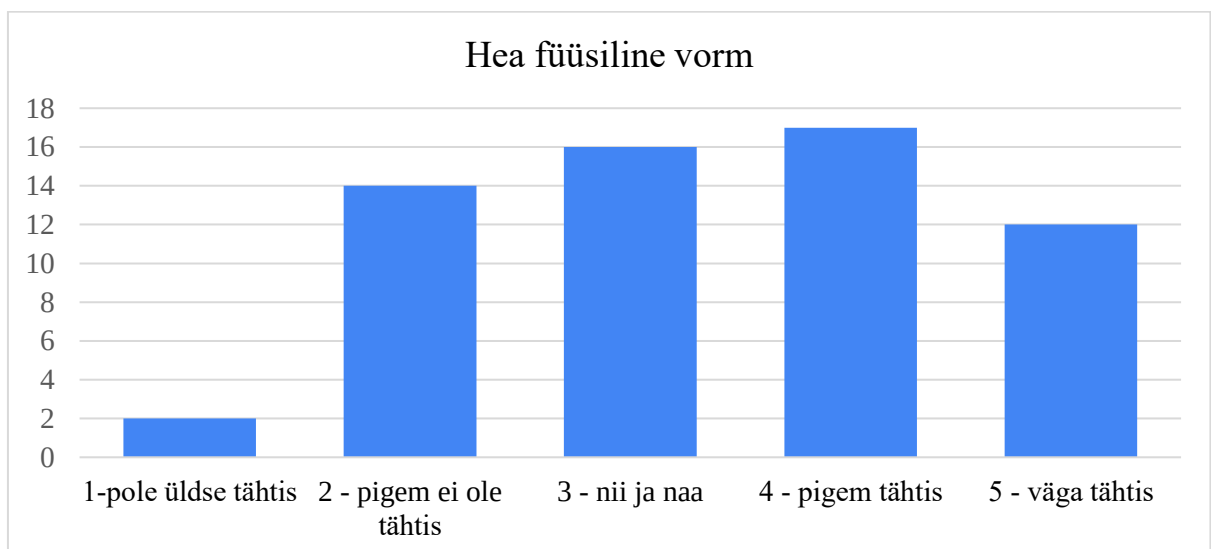
Omaduse „hea nägemine“ juures on vastajate arvamus lahku läinud, 44% laskesportlasi peab seda omadust väga oluliseks, samas 33% vastanuid arvab laskmise juures pole hea nägemine tähtis. Kui võrrelda vastuseid laskja kogemustega, siis on selgelt näha, et mida kauem on laskja alaga tegelenud, seda vähem väärtustab ta spordialaga tegelemiseks väga head silmanägemist ning väärtustab muid omadusi.

Kui vähem kui aasta laskmisega tegelejad valisid „väga head silmanägemist“ 70% juhtudest, siis need, kes on alaga rohkem kui 5 aastat tegelenud, hindas „väga head silmanägemist“ ainult 15% vastanudest (vt *Joonis 29*). Seega võib järeldada, et kogemuse kasvades hinnatakse teisi omadusi rohkem kui pelgalt head silmanägemist laskespordiga tegelemisel. Võrreldes seda esimeses küsitluses esinenud vastustega on näha, et enamus tavanoori peab seda aga laskja puhul samuti väga tähtsaks.

Joonis 29. Omaduse „hea nägemine“ vajadus laskesportlasel

Omadust „hea füüsiline vorm“ peetakse pigem tähtsaks, samas on ka väga suur hulk vastajaid pidand seda mitte nii tähtsaks ja isegi vähetähtsaks (vt Joonis 30). Kui võrrelda vastuseid laskjate kogemustega, siis selgub, et kuni 5-aastase kogemusega sportlane peab füüsilist vormi pigem vajalikuks, kuid suurema kogemusega sportlane peab seda aga vähetähtsaks. Sellest järeldub, et kogemuse kasvades ei mängi sarnaselt heale silmanägemisele füüsiline vorm enam nii suurt rolli. Kui võrrelda seda esimese küsitluse vastustega, on näha, et tavanoored peavad head füüsilist vormi palju tähtsamaks kui laskjad ise.

Joonis 30. Omaduse „hea füüsiline vorm“ vajadus laskesportlasel

Üheksandas küsimuses sooviti teada, kas laskespordiga peaksid tegelema ainult täiskasvanud, relvaluba omavad isikud ning kas alaealistele peaks see olema keelatud. 60 inimest arvab, et laskesport ei peaks olema noortele keelatud ning vaid 1 vastanu arvab, et see peaks olema keelatud. Vastustest järeldub, et peagu kõik laskespordiga tegelevad noored leiavad, et laskespordiga võivad tegeleda ka alaealised (vt *Joonis 31*). Võrreldes vastuseid esimese küsitluse tulemustega on näha, et laskesportlased on palju kindlamad selles, et laskesport on sobiv ka noortele.

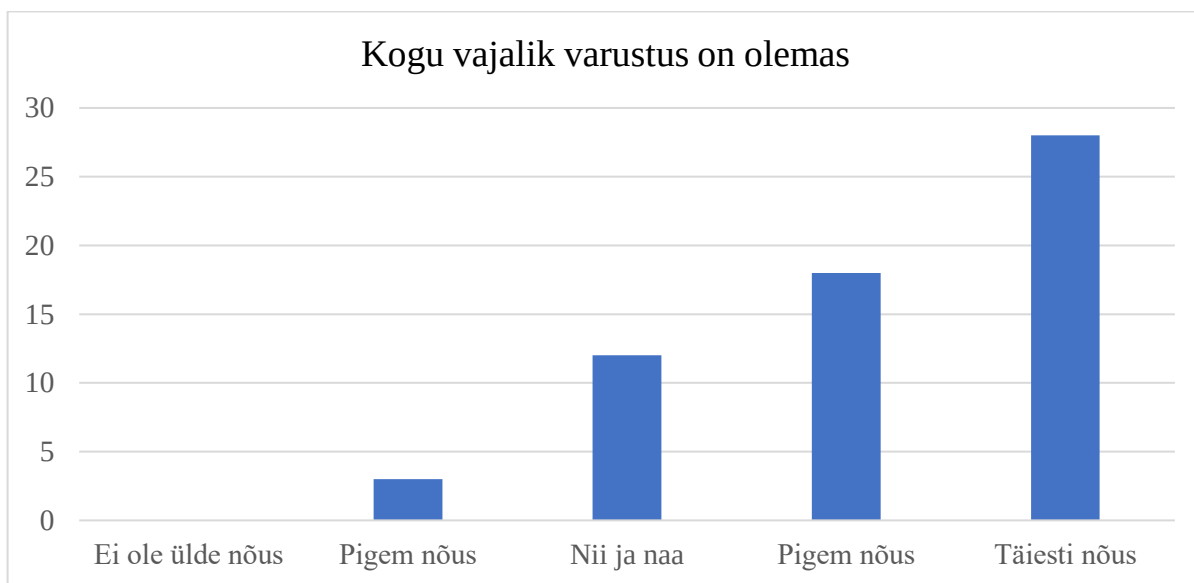

Joonis 31. Alaealiste õigus tegeleda laskespordiga

Järgnevas lisaküsimuses, sooviti teada, mis põhjustel peaksid laskespordiga tegelema ainult täiskasvanud. Üksnes kaks vastanut tõi välja, et relvad on ohtlikud ja alaealiste käitumine on etteaimamatu, mis läheb kokku esimese küsitluse vastustega. Siiski on üks vastaja maininud, et tulirelvad ei ole ainsad, millega laskesporti harrastatakse, seega, laskespordiga võivad tegeleda ka alaealised, mis on ka tõsi. Relvaseaduses § 18 punkti 5 kohaselt võib kuni 4,5-millimeetrise kaliibriga (kaasa arvatud) pneumorelva vallata, kanda, hoida ja edasi toimetada vastavat spordiala harrastav vähemalt kümneaastane isik. (Relvaseadus, 2021) See aga tähendab, et laskespordi alasid, mis ei kasuta tulirelvi, ei saagi kõigile alaealistele ära keelata, kuna relvaseaduses on see alates kümnendast eluaastast õigusega lubatud. Lisaks on valdav enamus mõlemas küsimustikus arvamusel, et laskespordiga võivad tegeleda ka noored. Seega võib järeldada antud uurimusest, et laskesporti ei ole vaja noortele ära keelata.

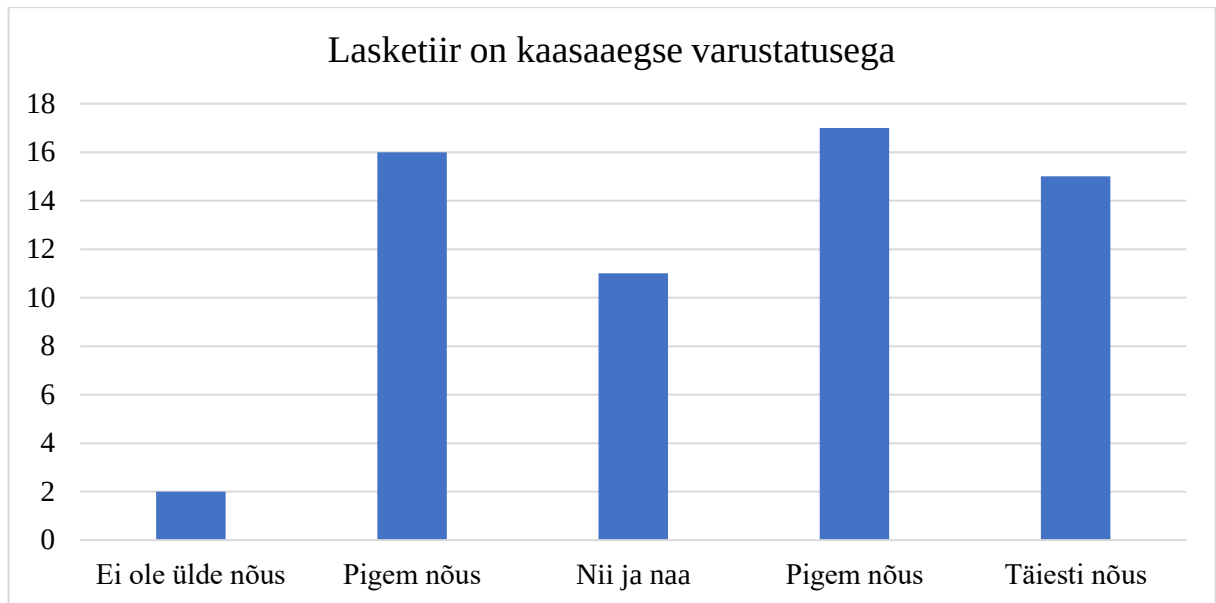
Kümnendas küsimuses soovis autor teada, kas lasketiir, kus laskesportlane trenni teeb, asub tema kodukohast kaugel ehk rohkem kui 10 kilomeetrit. 28 (46%) inimest vastas sellele küsimusele „jah“ ning 33 (54%) noort vastas sellele küsimusele eitavalt. Sellest selgub, et vastused on jagunenud peaaegu pooleks. Võrreldes selle küsimuse vastuseid esimese küsimustikuga võib järeldada, et laskesportlaste hinnangul on olukord parem lasketiirude olemasoluga, kuid siiski on paljude vastnute jaoks treenimispaik kodukohast kaugel. See on oluline probleem, millega tuleks kindlasti tegeleda.

Üheteiskümnendas küsimuses sooviti teada, kuidas on tingimused laskesportlase tegelemiseks. Vastajatele oli ette antud 4 väidet: „kogu vajalik varustus on olemas (relv, riided, jms)“, „lasketiir on kaasaegse varustusega“, „lasketiir on aastaringselt kasutatav“ ja „laskesportlase tegelemine võrreldes teiste spordialadega on kallis“. Vastata sai viie punkti skaalal, kus „1 tähendas, et „ei ole üldse nõus“ ja 5, et „olen täiesti nõus“. Väite „kogu vajalik varustus on olemas (relv, riided, jms)“ juures oli 75% vastanutest täiesti või pigem nõus, 30% ei olnud oma otsuses kindel, 20% pigem ei nõustunud ning 5% ei nõustunud üldse (vt Joonis 32). Seega enamuses lasketiirudes on spordialaga tegelemiseks vajalik varustus olemas.

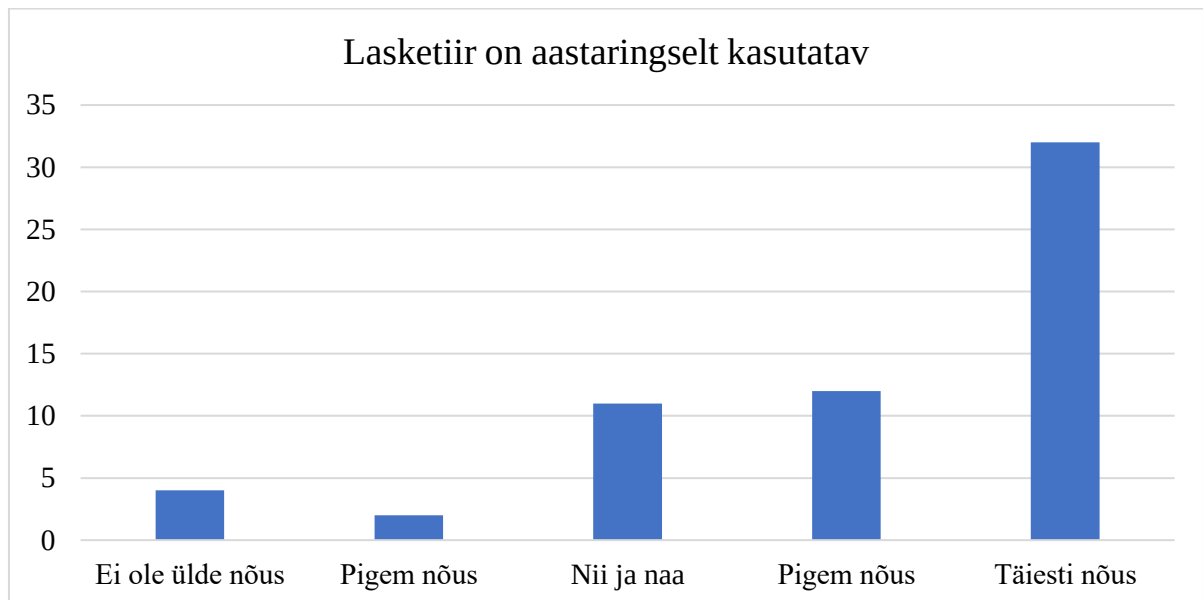
Joonis 32. Lasketiiru varustatus

Väitega „lasketiir on kaasaegse varustusega“ nõustus täielikult 25% inimesi, 28% noori pigem nõustusid, 18% vastajaid ei osanud päris täpselt öelda, 26% inimesi pigem ei nõustunud ja 3% noori ei nõustunud väitega üldse. Vastustest selgub, et kuigi 53% vastanutel on kaasaegne varustus olemas, siis oli vastus „2 – pigem ei ole nõus“ populaarselt teine valik (vt Joonis 33). Sellest aga järeldub, et väga paljudel laskjatel on kaasaegsest varustusest puudus.

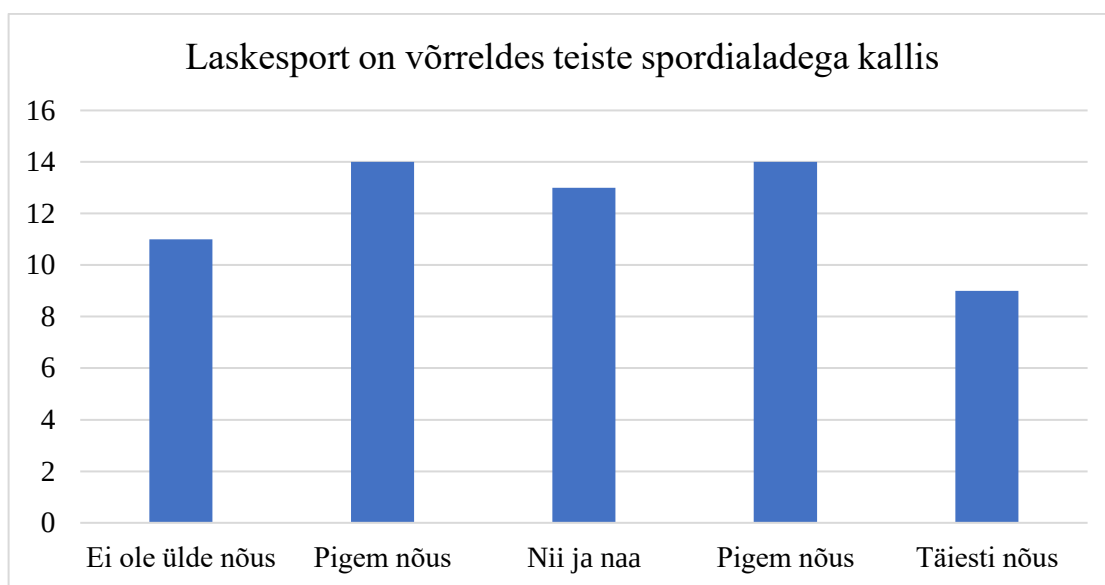
Joonis 33. Lasketiiru varustatuse kaasaegsus

Kolmanda väite „lasketiir on aastaringselt kasutatav“ juures oli 52% vastanutest väitega täiesti nõus, 20% oli väitega pigem nõus, 18% ei olnud päris kindel ning 10% vastanutest oli väitega täiesti või siis pigem teist meelt. Uurimusest selgus, et enamusel laskjatel on tiir aastaringselt kasutatav ning nad saavad trenni teha ka külmematel perioodidel (vt *Joonis 34*).

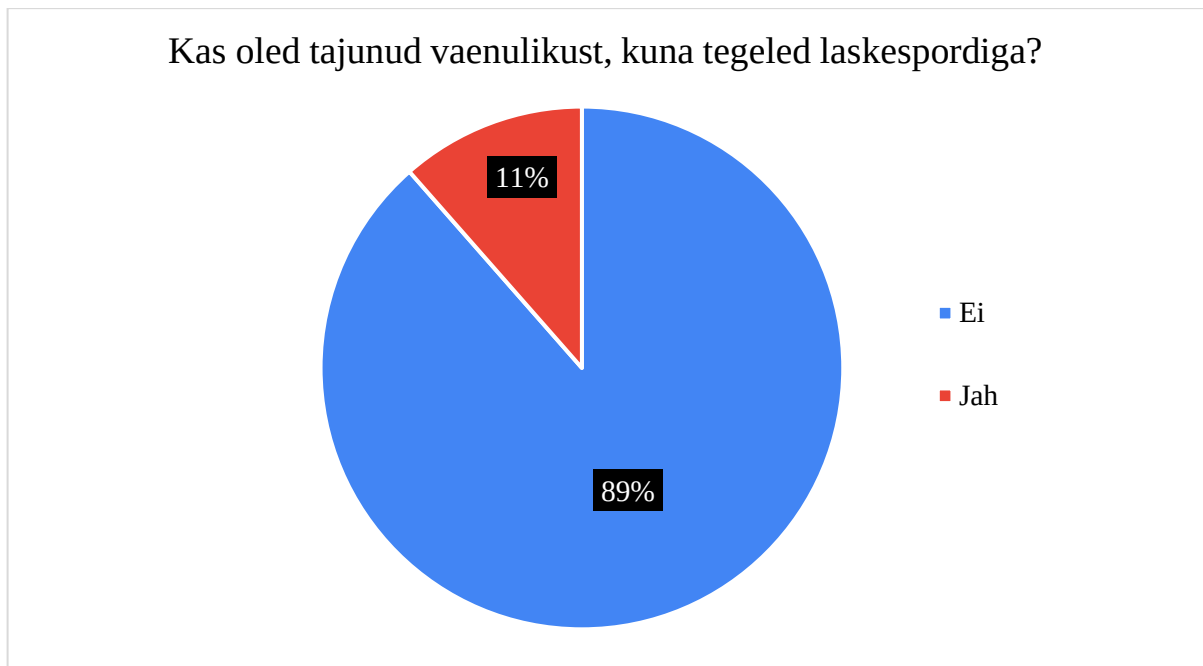
Joonis 34. Lasketiiru sessoonne kasutatavus

Neljanda väite „laskespordiga tegelemine võrreldes teiste spordialadega on kallis“ oli 15% vastanuid täiesti nõus, 23% oli väitega pigem nõus, 21% ei osanud öelda, 23% pigem ei nõustunud ning 18% oli täielikult selle väite vastu. Vastustest järeldub, et noorte arvamus on peaaegu võrdselt jaotunud ning nende põhjal ei saa konkreetset järeldust teha. Kokkuvõtteks võib öelda, et lasketiirude olukord on pigem hea, kuna enamuses lasketiirudes on olemas varustus ning tiirud on aastaringselt kasutatavad. Siiski on suurel osal lasketiirudest puudus kaasaegsest varustusest, mida tuleks parandada (vt *Joonis 35*).

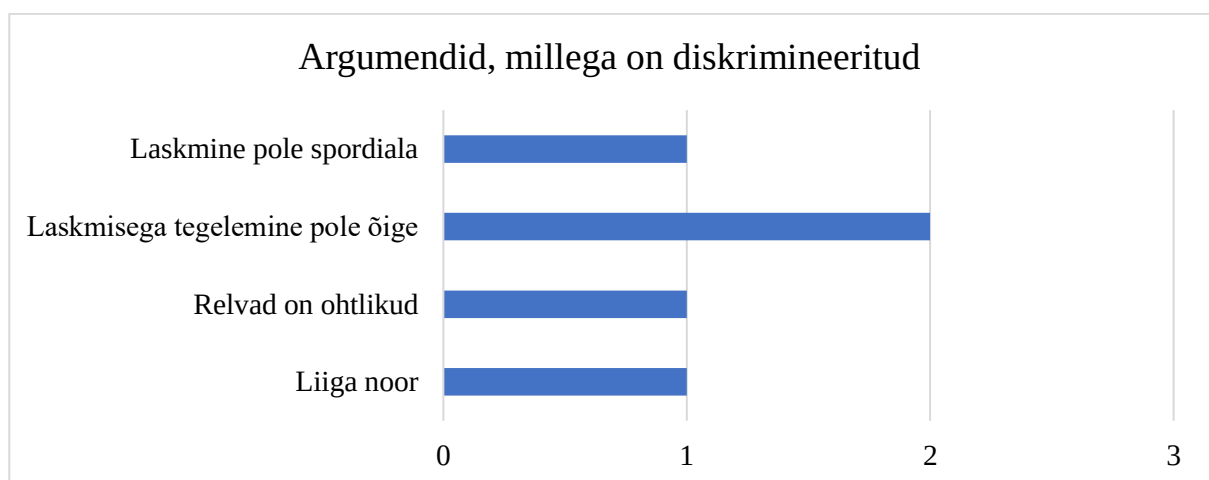
Joonis 35. Laskespordiga tegelemise kallidus

Kaheteistkümnendas küsimuses soovis autor teada, kas vastajad on tundnud vaenulikkust teistelt inimestelt, sest nad tegelevad laskespordiga. 54 (89%) vastajat nimetas, et nad ei ole tundnud vaenulikkust ning 7 (11%) inimest märkis, et nad on tundnud vaenulikkust (vt *Joonis 36*). Uurimusest selgus positiivne tõsiasi, et üldjuhul laskesportlasi ei ole diskrimineerita nende huviala pärast. Samas on aga 11% märkimisväärne suurus, sest igasugune ebaõiglane kohtlemine ei ole aktsepteeritav. Näitena, mida üks noortest vastaja välja tõi, oli olukord, kus täiskasvanu, haritud õpetaja, pööritas silmi ja tegi halvustavaid kommentaare, kui kuulis, et tütarlaps tegeleb laskespordiga. Siin on jällegi oluline põhjus, miks laskespordiga seotud inimesed peaksid jõulisemalt tutvustada laskesporti, et kummutada ebaõiglasi eelarvamusi, et seeläbi populariseerida seda spordiala.

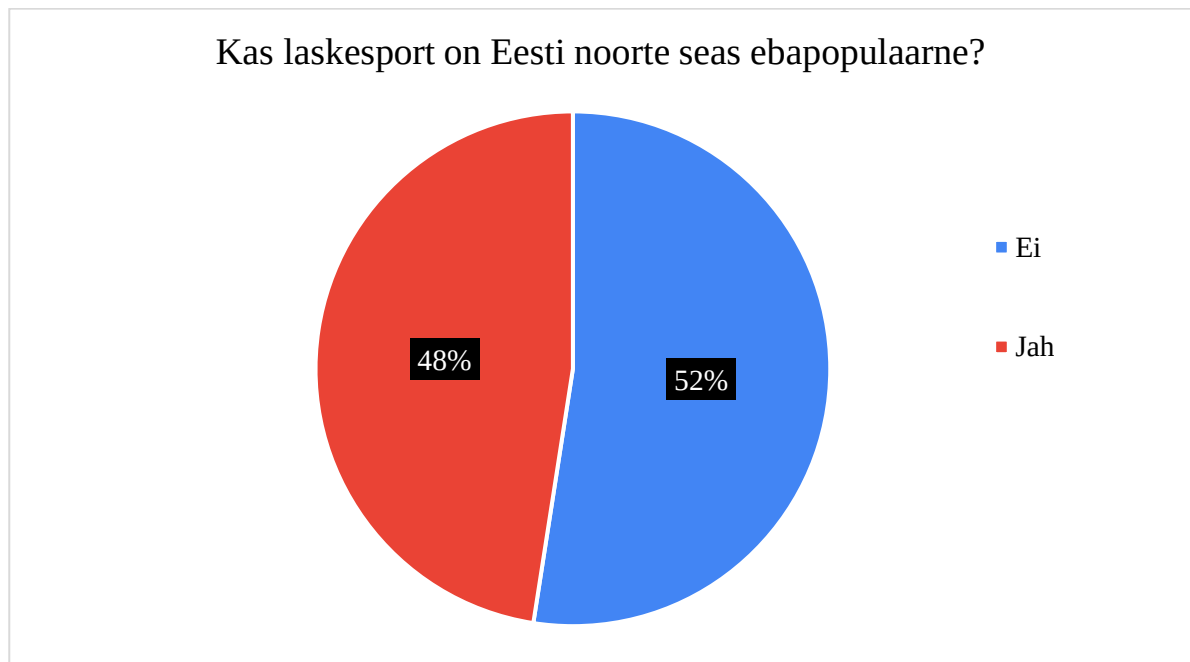
Joonis 36. Laskespordiga tegelejate diskrimineerimise tajumine

Järgnevas lisaküsimuses sooviti teada vastanutelt, kes olid tundnud vaenulikust, mida nad vaenulikkusena olid tajunud. Kaks vastajat kirjeldasid, et tajuvad, et kuna nad tegelevad laskmisega, siis nad võivad teistele inimestele ohtlikud olla. Ühte vastajat peeti liiga nooreks, et sellise alaga tegeleda, ühe laskesportlase diskrimineerijatele ei meeldinud relvad ning ühe vastaja vastu oli välja toodud, et laskesport ei ole spordiala. Vastustest selgub, et kõige rohkem kardetakse, et laskesportlased võivad olla ohtlikud (vt Joonis 37).

Joonis 37. Laskespordiga tegelejate diskrimineerimine

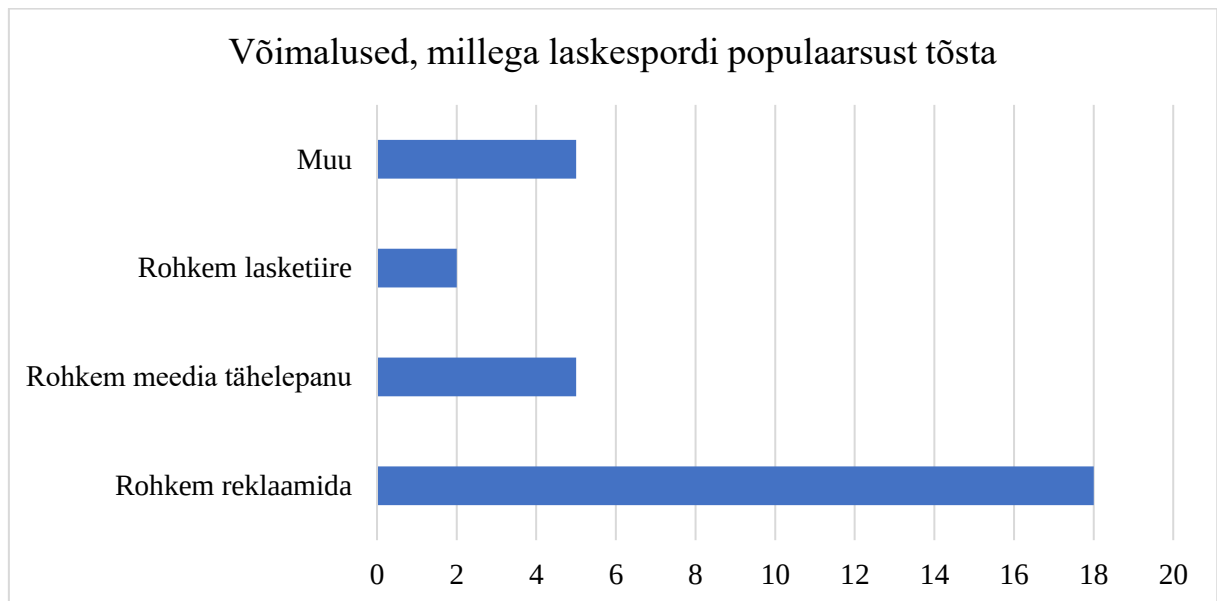
Kolmeteiskümnendas küsimuses sooviti teada, kas vastajate arvates on laskesport Eestis noorte seas ebapopulaarne. 32 (52%) nimest arvas, et laskesport ei ole Eesti noorte seas ebapopulaarne ning 29 (48%) vastajat arvas, et laskesport on ebapopulaarne. Vastustest järeldub, et arvamused on jaotunud peaaegu võrdselt. See aga näiab, et poolte laskesportlaste arvates on laskesport Eesti noorte seas ebapopulaarne ning seetõttu vajaks see muutmist (vt *Joonis 38*).

Joonis 38. Laskespordi populaarsus

Sellele järgnevas lisaküsimuses soovis autor teada, millised oleksid, eelnevale küsimusele jaatavalt vastanute arvates, võimalused laskespordi populaarsuse tõstmiseks. 18 noore arvates tuleks laskesporti rohkem erinevate kanalite kaudu reklaamida, näiteks korraldada avatud uste päevi, käia koolides tutvustamas, korraldada erinevaid laskespordiga seotuid huviringe jne. 5 inimest märkis, et laskesport vajab rohkem meedia tähelepanu. 2 vastanu arvates on laskespordi populaarsuse suurendamiseks vaja rohkem lasketiire ehitada ning 5 korral toodi välja muu lahendus. Uurimusest selgub, et laskesportlaste hinnangul on kõige parem võimalus ala populaarsust tõsta erinevate reklaamidega. Lisaks sobib see kokku selle küsimustiku 4. küsimuse tulemustega, mis näitab, et laskesporti reklaamitakse liiga vähe või ebaefektiivselt ning selle parandamine aitaks tõsta inimeste teadlikkust laskespordist ja parandada selle populaarsust. Lisaks sobivad eelnevate küsimuste järeldused kokku võimaluste

„rohkem meedia tähelepanu“ ning „rohkem lasketiire“, mis on välja toodud vastavalt küsimustes 6 ja 11 (vt Joonis 39).

Joonis 39. Laskespordi populariseerimise meetmed

KOKKUVÕTE

Selle uurimustöö teema oli „Laskespordi populaarsus eesti noorte seas“. Töö eesmärkideks oli välja selgitada kuivõrd populaarne on laskesport ja selle põhjused ja uurida noorte suhtumist laskesporti ning selle alusel teha ettepanekuid laskespordi atraktiivsemaks muutmiseks.

Selleks analüüsiti eesti noorte erinevate spordialadega tegelemise statistikat, saadud andmete omavahelisel võrdlemisel selgus, et laskesport on 2021. aasta seisuga harrastajate hulgas 14.-ndal ning noorte harrastajate hulgas 35.-ndal kohal 91 ala konkurents. Siiski on selle ala juurdekasv võrreldes kõige populaarsemate aladega olnud väike ning noorte arvestuses on see viimase kümne aasta jooksul langenud tabelis 6 koha võrra. Juurdekasv on siiski positiivne ning laskesport pole uute alade lisandumisega oma harrastajaid neile kaotanud. Teistest laskmisega seotud spordialadest on laskesuusatamisega tegelevate noorte hulk kasvanud viimase 10 aastaga 48%. Seega võib järeldada, et laskesport on pigem populaarne spordiala ning seda ka noorte hulgas.

Töö käigus viidi läbi interaktiivne uurimus laskesportlaste ning selle alaga mitte tegelevate noorte hulgas, et saada vastused uurimisküsimustele.

Kõigepealt otsiti vastust küsimusele, mis on laskespordi populaarsuse põhjused ja kuidas suurendada noorte huvi tegeleda laskespordiga. Uurimuses tuli välja, et noored, kes selle spordialaga tegelevad peavad seda põnevaks ja nendivad, et laskmisega tegelemine on rahustav ning arendav aidates neil igapäeva muredest kaugeneda ning lõõgastuda. Samas soovivad paljud noored, kes varasemalt laskmisega kokku puutunud ei ole või on seda vähesel määral, samuti relva laskmist vähemalt proovida. See kõik kinnitab, et noorte huvi laskespordi vastu on olemas, mis teeb sellest üsna populaarse harrastuse, millega noored soovivad tegeleda.

Miinustena, mille muutmine aitab suurendada laskespordiga tegelejate hulka noorte seas, võib välja tuua, et Eestis puuduvad kaasaegse varustusega lasketiirud ja need, mis olemas on jäävad paljudele kodukohast kaugemale, mis aga omakorda teeb just noorte, kelle liiklemisvõimalused on piiratud, oluliselt raskemaks. Samuti on ühiskonnas mõneti ka alusetuid eelarvamusi, mille muutmine suurema positiivse meediakajastuse abil aitaks ala populariseerida.

Küsimustele, kas laskespordi seos tulirelvadega muudab selle spordiala ebaatraktiivsemaks ning kas seos relvadega võib olla põhjus, miks see spordiala noortele ei sobi, andsid uuringus osalevad noored pigem positiivseid vastuseid ehk relvi ja nendega

tegelemist ei peeta noortele ei ohtlikuks ega ebasobivaks, seda enam, et teati, et laskesport ei seisne ainult tulirelvadest tulistamises. Positiivsena ei tulnud uuringus välja ka asjaolu, et laskeportlasi peetaks tulenevalt nende ala spetsiifikast ebatervelt relvadest huvitunuteks. Seega võib nentida, et relvadega seotud spordialad sobivad noortele.

Selle teema uuesti uurimisel või uurimise laiendamisel võiks täpsemalt uurida asjaolusid, mis muudavad selle ala tegelejate jaoks põnevaks, kas ja kui suur on laskespordiga tegelemise teraapiline aspekt ning millised on parimad kanalid, mille kaudu jõuaks info potentsiaalste laskespordi huvilisteni. Lisaks võiks võimaluse korral võrrelda analüüsi ja uurimuse käigus saadud andmeid sarnase välismaa statistikaga, et saada parem ülevaade võrreldes ülejäänud maailmaga.

SUMMARY

The topic of this research is "The popularity of shooting sports among Estonian youth". The aims of the work are to find out whether shooting sports are popular among Estonian youth and what are the reasons for their popularity and unpopularity. In order to find out this, the statistics of Estonian young people's activities in different sports are analyzed, compared with each other, and an interactive study is conducted between shooting athletes and ordinary young people.

The work is divided into 3 chapters. The first chapter introduces the development of shooting sports in Estonia and gives an overview of its history, present and future prospects. The second chapter focuses on the analysis and comparison of statistical data to find out whether and how popular shooting is popular among young people. The third chapter analyzes the answers to the survey questionnaires, which have been compiled to find out the attitude of young people to shooting sports and their experience in this field so far.

In addition, the responses received are analyzed to find out the reasons for the popularity and unpopularity of the area. During the evaluation, it turned out that shooting sports are rather popular among Estonian youth because it is exciting and engaging in it is soothing and developing. In addition, many ordinary young people would like to try it. However, the problems of shooting sports are low advertising, low media coverage, lack of shooting ranges, lack of modern equipment, and ignorance of the existence of shooting sports.

KASUTATUD MATERJALID

- Aava, A. A. (1972). *Laskmine. Minevikust tänapäevani*. (D. Kiljako, Toim.) Tallinn: Eesti Raamat.
- Eesti Laskurliit. (23. 10 2020. a.). *Eesti Laskurliidu koduleht*. Allikas:
<http://laskurliit.ee/kronoloogia/>
- Eesti Moodsa Viievõistluse Liit. (31. 01 2021. a.). *Eesti Moodsa Viievõistluse Liidu koduleht*.
Allikas: <https://www.pentathlon.ee/moodne-viievoistlus>
- Eesti Practical-Laskmise Ühing. (24. 01 2021. a.). *Eesti Practical-Laskmise Ühingu koduleht*.
Allikas: <http://www.ipsc.ee/practical-laskmine/>
- Eesti spordiregister. (31. 01 2021. a.). *Eesti spordiregistri koduleht*. Allikas:
https://www.spordiregister.ee/et/statistika?module=har&submit=query&aasta=0¶m=org&tase2=on&maakond_id=&kov_id=
- Elva Laskespordiklubi. (24. 10 2021. a.). *Elva Laskespordiklubi koduleht*. Allikas:
<http://elvalask.ee/klubi/laskespordi-ajalugu>
- ISSF. (23. 10 2020. a.). *International Union of National Shooting Federations and Associations*. Allikas: <https://www.issf-sports.org/theissf/history.ashx>
- Kultuur ja Elu. (2002). *Kultuur ja Elu koduleht*. Allikas:
http://kultuur.elu.ee/ke477_laskesport.htm
- Mark, M., & Talu, J. (2006). Treenerite tasemekoolitus. Laskmine. Tallinn.
- MTÜ Entsüklopeedia. (2006). *Eesti Entsüklopeedia*. Allikas:
<http://entsyklopeedia.ee/artikkel/laskesport>
- Postimees. (24. 01 2006. a.). *Delfi koduleht*. Allikas:
<https://epl.delfi.ee/artikkel/51247839/laskesuusatamine>
- Relvaseadus. (01. 01 2021. a.). www.riigiteataja.ee. Kasutamise kuupäev: 02. 03 2021. a.,
allikas Riigi Teataja koduleht:
<https://www.riigiteataja.ee/akt/103072020004?leiaKehtiv>
- Reservväelaste Laskespordiliit. (31. 01 2021. a.). *Reservväelaste Laskespordiliidu koduleht*.
Allikas: <https://sra.ee/tegevus/>
- Valdre, J. (2006). *Eesti laskesport Argentiina karika valguses*. Põltsamaa: Jaak Valdre.

LISAD

Lisa 1. Küsimustik noortele, kes laskespordiga ei tegele

Küsitlus noortele, kes laskespordiga ei tegele. / Опрос для молодежи, не занимающейся стрелковым спортом.

* Kohustuslik

1. Märki palun oma sugu. / Укажите, пожалуйста, свой пол. * Märkige ainult üks ovaal.

- ☐ Mees / Мужской
☐ Naine / Женский

2. Kas Sa oled suur spordisõber (vaatad, kuulad erinevaid spordisündmusi)? / Являетесь ли Вы активным болельщиком (смотрите, слушаете различные спортивные трансляции)? * Märkige ainult üks ovaal.

- ☐ Ma olen spordist huvitatud / Я очень люблю спорт
☐ Mind sport pigem ei huvita / Я не интересуюсь спортом

3. Kas ja kui palju Sa tead laskespordi kohta? / Знаете ли Вы о стрелковом спорте и насколько много? * Märkige ainult üks ovaal.

- ☐ Ma tean väga palju laskespordist / Я знаю о стрелковом спорте очень многое
☐ Ma tean veidi laskespordist / Я знаю о стрелковом спорте чуть-чуть
☐ Selle kohta mul teadmised puuduvad / У меня отсутствуют знания в этой области

4. Kas Sa tead mõnda kuulsat laskesportlast Eestis või maailmast? Kui jah, siis palun nimeta. / Знаете ли Вы какого-нибудь известного стрелка в Эстонии или в мире? Если да, то кого? *

5. Kui tihti Sa kuuled laskespordist meedias? / Насколько часто Вы слышите о стрелковом спорте из средств массовой информации? * Märkige ainult üks ovaal.

- ☐ Väga tihti (mitu korda aastas) / Очень часто (несколько раз в год)
☐ Vahel (paar korda aastas) / Иногда (пару раз в год)
☐ Ei kuule üldse / Не слышу вообще

6. Kas Sa sooviksid rohkem kuulda? / Хотели ли бы Вы слышать о стрелковом спорте чаще? * Märkige ainult üks ovaal.

- ☐ Pigem jah / Скорее да
☐ Pigem ei / Скорее нет

7. Kas Sa oled kunagi relvast lasknud? (õhkrelvast, tulirelvast) / Стреляли ли Вы когда-нибудь? (из пневматического или огнестрельного оружия) * Märkige ainult üks ovaal.

- ☐ Jah / Да
☐ Ei, aga sooviksin seda kindlasti proovida / Нет, но обязательно хотел(а) бы попробовать
☐ Ei, ega soovi seda kunagi proovida / Нет, и не хочу

8. Kas Sa oled kunagi mõnda laskespordiala ise proovinud? / Пробовали ли Вы сами заниматься одним из видов стрелкового спорта? * Märkige ainult üks ovaal.

- ☐ Jah / Да
☐ Ei, aga sooviksin seda kindlasti proovida / Нет, но обязательно хотел(а) бы попробовать
☐ Ei, ega soovi seda kunagi proovida / Нет, и не хочу

9. Kas Sul on tuttavaid kes tegelevad laskespordiga? / Есть ли у Вас знакомые, которые занимаются стрелковым спортом? * Märkige ainult üks ovaal.

- ☐ Jah, mul tegelevad mitu tuttavat laskespordiga / Да, у меня несколько знакомых, которые занимаются стрелковым спортом
☐ Ei, mul pole ühtegi tuttavat, kes tegeleks laskespordiga / Нет, у меня нет ни одного знакомого, который бы занимался стрелковым спортом
☐ Jah, mul tegeleb 1 või 2 tuttavat sellega / Да, один или двое моих знакомых занимаются стрелковым спортом

10. Kas Sinu kodukoha lähedal asub lasketiir? / Есть ли в окрестностях Вашего дома тир? * Märkige ainult üks ovaal.

- ☐ Jah / Да
☐ Ei / Нет

11. Kui Sa vastasid jah, siis märgi kui häirivaks Sa pead selle olemasolu. 1 (ei häiri üldse) – 4 (häirib väga igapäeva elu) / Если Вы ответили «да», то укажите, насколько Вам мешает его наличие. 1 (не мешает совсем) – 4 (очень мешает повседневной жизни) Märkige ainult üks ovaal.

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

12. Kas Sa jälgiksid laskesporti rohkem, kui seal eestlane saaks maailmameistriks või olümpia võitjaks? / Следили ли бы Вы за стрелковым спортом чаще, если бы чемпионом мира или олимпиады стал эстонец? * Märkige ainult üks ovaal.

- ☐ Jah, ma jälgiksin võistlusi rohkem / Да, я следил за стрелковым спортом чаще
☐ Jah, ma jälgiksin mõnesid võistlusi rohkem / Да, я следил за стрелковым спортом немного чаще
☐ Ei, ma ei jälgiks võistlust rohkem / Нет, я не следил за стрелковым спортом чаще

13. Palun märki, millised omadused järgnevatest peavad laskesportlasel olema? / Как Вы считаете, какими качествами должен обладать стрелок? * *Märkige ainult üks ovaal.*

	1	2	3	4	5
Kannatlikus, püsivus /Терпеливость, упорство	☐	☐	☐	☐	☐
Agressiivsus /Агрессивность	☐	☐	☐	☐	☐
Huvi tulirelvade vastu /Интерес к огнестрельному оружию	☐	☐	☐	☐	☐
Hea nägemine / Хорошее зрение	☐	☐	☐	☐	☐
Hea füüsiline vorm /Хорошая физическая форма	☐	☐	☐	☐	☐

14. Kas Sinu hinnangul erinevad laskespordiga tegelevad inimesed teistest sportlastest oluliselt? / Сильно ли, на Ваш взгляд, отличаются стрелки от других спортсменов? * *Märkige ainult üks ovaal.*

- ☐ Jah / Да
☐ Ei / Нет

Kui jah, siis mille poolest? / Если да, то чем?

15. Kas laskespordiga peaksid tegelema ainult täiskasvanud, relvaluba omavad isikud ning alaealistele peaks see olema keelatud, kuna kasutatakse tulirelvi? / Должны ли стрелковым спортом заниматься только совершеннолетние, имеющие разрешение на право ношения оружия люди и должно ли это быть запрещено несовершеннолетним, так как используется огнестрельное оружие? * *Märkige ainult üks ovaal.*

- ☐ Jah / Да
☐ Ei / Нет

16. Kui on veel mingeid põhjuseid, miks laskespordiga peaks tegelema ainult täiskasvanud, siis võid need välja tuua. / Если есть какие-либо другие причины, по которым стрельбой должны заниматься только взрослые, вы можете их перечислить.

17. Kas all toodud asjadest on mingeid põhjuseid miks Sulle laskesport üldse ei meeldi? / Есть ли среди перечисленных ниже утверждений причина, почему Вам совсем не нравится стрелковый спорт? *Märkige kõik sobivad.*

- ☐ Seal kasutatakse tulirelvi ning see on ohtlik /Там используется огнестрельное оружие, и это опасно
☐ See on igav /Это скучно
☐ See on lärakas /Это шумно
☐ Muu:

Küsimustik laskesportlastele / Опрос для стрелков

* Kohustuslik

1. Märgi palun oma sugu. / Укажите, пожалуйста, свой пол. * Märkige ainult üks ovaal.

☐ Mees / Мужской
☐ Naine / Женский

2. Mis on Sinu emakeel? / Укажите свой родной язык. * Märkige ainult üks ovaal.

☐ Eesti
☐ Русский
☐ Muu: _____

3. Kui kaua Sa oled laskmisega tegelema? / Как давно Вы занимаетесь стрелковым спортом? * Märkige ainult üks ovaal.

☐ < 1 aasta / Меньше года
☐ 1-2 aastat / 1-2 года
☐ 3-5 aastat / 3-5 лет
☐ > 5 aastat / Больше пяти лет

4. Kuidas Sa hakkasid laskespordiga tegelema? / Как Вы начали заниматься стрелковым спортом? * Märkige ainult üks ovaal.

☐ Mind on see spordiala alati huvitanud / Меня всегда интересовал этот вид спорта
☐ Sõber või sugulane tegeleb ja kutsus kaasa / Стрелковым спортом занимается друг или родственник, и он позвал меня
☐ See on üks vähestest spordialadest, millega minu kodukohas tegeleda saab / Это один из немногих видов спорта, которым можно заниматься в моем городе
☐ Muu: _____

5. Kui tihti Sa kuuled laskespordist meedias / Насколько часто Вы слышите о стрелковом спорте из средств массовой информации? * Märkige ainult üks ovaal.

☐ Väga tihti (mitu korda aastas) / Очень часто (несколько раз в год)
☐ Vahel (paar korda aastas) / Иногда (пару раз в год)
☐ Ei kuule üldse / Не слышу вообще

6. Miks Sulle meeldib laskespordiga tegeleda / Почему Вам нравится заниматься стрелковым спортом? *

7. Kui paljud veel Sinu tuttavatest laskespordiga tegelevad? / Сколько еще Ваших знакомых занимается стрелковым спортом? * Märkige ainult üks ovaal.

☐ Mitte keegi / Никто
☐ 1, 2 tuttavat / 1-2 знакомых
☐ 3 või rohkem tuttavat / Три или больше знакомых

8. Mis Sa arvad, millised omadused järgnevatest peavad laskesportlasel olema? / Как Вы считаете, какими качествами должен обладать стрелок? * *Märkige ainult üks ovaal.*

	1	2	3	4	5
Kannatlikus, püsivus / Терпеливость, упорство	☐	☐	☐	☐	☐
Agressiivsus / Агрессивность	☐	☐	☐	☐	☐
Huvi tulirelvade vastu / Интерес к огнестрельному оружию	☐	☐	☐	☐	☐
Hea nägemine / Хорошее зрение	☐	☐	☐	☐	☐
Hea füüsiline vorm / Хорошая физическая форма	☐	☐	☐	☐	☐

9. Kas laskespordiga peaksid tegelema ainult täiskasvanud, relvaluba omavad isikud ning alaealistele peaks see olema keelatud, kuna kasutatakse tulirelvi? / Должны ли стрелковым спортом заниматься только совершеннолетние, имеющие разрешение на право ношения оружия люди и должно ли это быть запрещено несовершеннолетним, так как используется огнестрельное оружие? * *Märkige ainult üks ovaal.*

- ☐ Jah / Да
☐ Ei / Нет

10. Kui on veel mingeid põhjuseid, miks laskespordiga peaks tegelema ainult täiskasvanud, siis võid need välja tuua. / Если есть какие-либо другие причины, по которым стрельбой должны заниматься только взрослые, вы можете их перечислить.

11. Kas lasketiir, kus Sa trenni tegemas käid, asub Sinu kodukohast kaugel (teises asulas, rohkem kui 10 km)? / Находится тир, куда Вы ходите на тренировки, далеко от Вашего населенного пункта (в другом населенном пункте, дальше чем в 10 км)? * *Märkige ainult üks ovaal.*

- ☐ Jah / Да
☐ Ei / Нет

12. Kuidas on Sinu hinnangul tingimused laskespordiga tegelemiseks? / Каковы, на Ваш взгляд, условия для занятий стрелковым спортом? * *Märkige ainult üks ovaal.*

	1	2	3	4	5
Kogu vajalik varustus on olemas (relv, riided, jms) / Имеется всё необходимое снаряжение (оружие, одежда и т. п.)	☐	☐	☐	☐	☐
Lasketiir on kaasaegse varustusega / Тир оснащен современным оборудованием	☐	☐	☐	☐	☐
Lasketiir on aastaringselt kasutatav / Тир доступен круглый год	☐	☐	☐	☐	☐
Laskespordiga tegelemine võrreldes teiste spordialadega on kallid / По сравнению с другими видами спорта, занятия стрелковым спортом очень дорогие	☐	☐	☐	☐	☐

13. Kas Sa oled tundnud vaenulikust teistelt inimestelt, kuna Sa tegeled laskespordiga? / Чувствовали ли Вы неприязнь со стороны других людей, поскольку занимаетесь стрелковым спортом? * *Märkige ainult üks ovaal.*

- ☐ Jah olen / Да, чувствовал(а)
☐ Ei ole / Нет, не чувствовал(а)

14. Kui Sa vastasid jah, siis võid välja tuua mõned argumendid, mida teised on toonud Sinu vastu. / Если Вы ответили «да», то можете ли Вы указать аргументы, которые люди высказывали против Вас?

15. 14. Kas Sinu arvates on laskesport Eesti noorte seas ebapopulaarne? / Считаете ли Вы, что стрелковый спорт не представляет интереса для молодежи Эстонии? * *Märkige ainult üks ovaal.*

- ☐ Jah / Да
☐ Ei / Нет

16. Kui Sa vastasid jah, siis võid välja tuua mõned võimalused, mis Sinu arvates selle ala populaarsust tõstaks. / Если Вы ответили «да», то можете ли Вы привести пример каких-либо возможностей, которые, по Вашему мнению, могли бы популяризировать этот вид спорта?
